

Navraag
Hermes Sanctorum

Beeldreeks: het BK Breakdance in Leuven

Vooralsnog geen dopingcontroles bij examens

KU Leuven bestraft gebruik 'smart drugs' niet

Het gebruik van rilatine en andere 'smart drugs' valt volgens de KU Leuven niet onder examenfraude. Ondanks de opvallend hoge gebruikscijfers is er nog geen enkele beleidsmaatregel opgesteld.

'Het blijft een vorm van
doping voor de hersenen'

JAN TYTGAT
TOXICOLOOG EN PROFESSOR
AAN DE KU LEUVEN

Tekst Pjotr Hubin en Eva Sevrin

Nergens in het examenreglement vind je een maatregel tegen de inname van rilatine of andere stimulerende smart drugs. Volgens wetenschappelijk onderzoek uit 2013 neemt aan de KU Leuven 6,2% van de studenten stimulerende medicijnen zoals rilatine. Bijna de helft van dat aantal doet dat zonder voorschrift. Een aantal dat toch lijkt toe te nemen.

'Door het internet en sociale media zien we dat het gebruik inderdaad toeneemt. De stap is vlugger gezet, omdat het aanbod groter is en je het voorbeeld van vrienden of collega's gemakkelijk kan volgen', vertelt Jan Tytgat, wereldautoriteit in de toxicologie en professor aan de KU Leuven. Ook piekt het gebruik tijdens de examenperiodes. Het gaat zelfs zo ver dat er in bepaalde bibliotheken lege doosjes rilatine teruggevonden worden.

Geen plaats in het examenreglement

Sander*, student aan de faculteit Letteren, neemt rilatine tijdens de examenperiode. Een vriend van Sander heeft ADHD, en van hem krijgt hij genoeg rilatine om al zijn examens

door te komen. 'Op zich is het een extra duwtje in de rug, en dan is rilatine innemen veel veiliger dan spieken.'

Examenfraude wordt inderdaad streng afgestraft. De repressieve maatregelen variëren van een ongeldig examenresultaat tot uitsluiting voor herinschrijving aan alle opleidingen aan de KU Leuven voor de eerstvolgende twee jaren. Rilatinegebruik daarentegen is volgens de universiteit niet op te sporen.

Voor de vicerector Onderwijsbeleid Didier Pollefeyt en zijn collega-vicerector Studentenbeleid Rik Gosselink valt rilatinegebruik niet onder examenfraude. 'Het is moeilijk te onderbouwen of het effectief examenresultaten beïnvloedt', vertelt vicerector Pollefeyt. 'Ook kunnen we moeilijk aantonen dat de student rilatine neemt.'

Toch denkt professor Tytgat daar anders over. 'In een eerlijke wereld zijn deze examenresultaten niet terecht. Het blijft een vorm van doping voor de hersenen.'

Ook de studenten in kwestie die *Veto* sprak gaven aan dat het doel wel degelijk het verhogen van de resultaten is. Opmerkelijk is dan ook dat in het examenreglement exa-

menfraude gedefinieerd staat als 'elk gedrag van een student in het kader van een examen waardoor de student het vormen van een juist oordeel [...] geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt of poogt te maken'.

Oncontroleerbaar

Op 24 november organiseerde de Leuvense Studentenraad een evenement over het gebruik van stimulerende middelen als hulpmiddel bij het studeren. De titel 'Dopingcontrole voor een examen' lijkt vergezocht, maar professor Tytgat stelt dat het opsporen van bijvoorbeeld rilatine na gebruik technisch heel haalbaar is. 'Een amfetamine (zoals rilatine, red.) is tot vijf dagen na het laatste gebruik in urine op te sporen.' Het is dus heel goed mogelijk om studenten - zoals sporters ook getest kunnen worden op het gebruik van doping - te testen op het gebruik van rilatine.

Vicerector Pollefeyt lijkt de optie van dopingcontroles niet echt te overwegen: 'Dat is onhoudbaar aan een universiteit, denk aan alle juridische discussies die daarmee gepaard gaan', stelt Pollefeyt.

Een repressief beleid zal er vanuit de universiteit niet snel komen. 'Het is aan ons om een leeromgeving te creëren die vertrouwen inboezemt', stelt Pollefeyt. Ook vicerector Gosselink vindt dat er ingezet moet worden op het informeren van studenten over de gevaren die met ongecontroleerd en zonder medisch voorschrift rilatinegebruik gepaard gaan.

Grootschalige onderzoek bij de Vlaamse universiteiten toont echter net aan dat rilatinegebruik meer voorkomt bij geneeskundestudenten dan bij studenten aan andere faculteiten. Een onderzoek van de Universiteit Antwerpen bij alle Vlaamse geneeskundefaculteiten toonde immers aan dat 1 op 9 (11 procent) van de geneeskundestudenten die niet gediagnosticeerd zijn met ADD of ADHD, toch rilatine gebruikt. Net de groep studenten die op de hoogte zou moeten zijn van de mogelijke gevolgen.

*Sander is een gefingeerde naam

Meer over rilatinegebruik bij studenten vind je op pagina 14.

Gedoogbeleid

EDITORIAAL

De KU Leuven treedt sterk op tegen examenfraude. Spieken of plagiaat kan je je examenreeks of zelfs je inschrijvingsrecht kosten. Je denkt wel twee keer na voor je je armen vol met formules schrijft.

6,2% van de studenten aan de KU Leuven neemt rilatine of andere stimulerende geneesmiddelen. Bijna de helft daarvan doet dat zonder voorschrift. Het gebruik piekt tijdens de examenperiode.

Rilatine wordt niet voor niets de 'blokdrug' genoemd. Studenten die het zonder voorschrift nemen, willen daarmee hun concentratie en resultaten verhogen. Smartdrugs zijn *on the rise*.

Momenteel willen de vicerectoren Studentenbeleid en Onderwijsbeleid Gosselink en Pollefeyt inzetten op sensibilisering. Daarnaast willen ze inzetten op andere onderwijsvormen die de druk van studenten hun schouders haalt. Ze willen de competitiviteit die onder studenten heerst verminderen.

Ten eerste sensibilisering: de geneeskundestudenten scoren opvallend hoog (1 op 9 neemt rilatine zonder voorschrift!). Dat zijn dus degenen die wéten wat de gevolgen zijn. Hoe effectief is sensibilisering dan?

Ten tweede het verminderen van de competitiviteit: tot nog toe betekent een universitair diploma behalen nu eenmaal die tien scoren. En de twee 'stresspieken' die het huidige academiejaar opmaken zullen niet volgend jaar plots anders zijn,

ondanks de werkgroepen die er momenteel rond werken.

In het huidige beleidsvacuüm creëer je maar één ding: een gedoogbeleid. Zelfs als testen onmogelijk zou blijken, is een statement maken dat niet. Dat je als nieuwe student zwart op wit kan lezen: dit is niet oké.

Volgens het examenreglement zijn studenten die proberen het oordeel omtrent hun kennis of vaardigheden onmogelijk te maken, schuldig aan examenfraude. Het zou duidelijk in het examenreglement moeten staan of het gebruik van stimulerende middelen zonder voorschrift daaronder valt of niet.

Momenteel wordt er in het beleidsplan met geen woord gerept over het ongeoorloofd gebruik van 'blokdrugs' van studenten. De gezondheid van ongeveer 3% van de studenten, en in de toekomst mogelijk meer, verdient een duidelijk beleid en duidelijke werkpunten.

Of om het met de woorden van vicerector Onderwijsbeleid te zeggen: 'Ik zou niet graag door een dokter behandeld worden die al zijn examens op rilatine heeft gehaald.' Wel, misschien moeten we hen dan ook niet toelaten op die manier hun diploma te behalen.

Eva Sevrin

Redacteur Sociaal. Het editoriaal bevat een mening die gedragen wordt door de redactie.

SPLINTER

Respect koop je niet met een rode neus

De neuzen zijn verkocht, het geld is ingezameld. Nu nog de perceptie veranderen.

Je kan niet anders dan het achter je laten. Je bereikt niets met die mensen te laten luisteren naar je, als ze niet willen luisteren. Voor mij zit mijn psycholoog die mij voor de zoveelste maal uitlegt dat sommige mensen nooit zullen open staan voor een gesprek. Laat me even de context schetsen: ik ben een gewone student aan de KU Leuven. Een gewone student met psychische problemen, die in juli op inleefreis naar Lima trok met de Universitaire Parochie.

Een inleefreis die niet volgens het boekje verliep. Tijdens de reis speelde mijn mentale gezondheid namelijk op, in die mate dat ik daar in een ziekenhuis belandde. Wat volgde, was een ware bureaucratische nachtmerrie voor begeleiding, mijn ouders, de UP en de verzekeringsmaatschappij. Ikzelf lag platgespoten in een Peruviaans ziekenhuis, waar ik niemand kende, laat staan iemand verstond.

De rest van de groep zette de reis natuurlijk voort. Ze maakten samen een meerdaagse uitstap, maar geen van de begeleiders bleef bij me. De dagen daarna kreeg ik slechts twee bezoeken. De dag van het geplande vertrek stapten beide begeleiders het vliegtuig op samen met de groep. Ze lieten mij alleen in dat vreemde, verre ziekenhuis.

Was het verantwoord om mij aan eender gelijk avontuur te wagen? Ja. Toch wanneer je, net zoals ik, van mening bent dat mensen met pakweg astma, epilepsie of suikerziekte ook recht hebben om die stap te zetten.

Rodeneuzendag is net achter de rug. De grote middelen zijn uitgehaald om bewustwording te creëren rond jongeren met mentale problemen. Centrale boodschap: mentale ziektes zijn ook maar ziektes, ziektes die kunnen en moeten behandeld worden. Ondanks het taboe dater nog steeds op rust.

En ja, het was een succes! Duizenden rode neuzen zijn verkocht, geld is ingezameld, alle neuzen in dezelfde richting! Hoera! Driewerf Hoera! En toch, bij mij blijft een bitter gevoel hangen.

Hoeveel van de mensen die meededen kennen van ver of dichtbij iemand die het moeilijk heeft? Hoeveel van die mensen hebben al eens achter de rug geoordeeld over het doen en laten van die persoon? Hoeveel van die mensen hebben bewust afstand genomen van die persoon? Wat maken al die euro's uit, wanneer deze ingesteldheid niet verandert?

Op dit moment leef ik in een leefgroep, bestaande uit jongvolwassenen die elk worstelen met hun eigen probleem. Maar niet een van deze prachtige mensen kan zeggen dat ze niemand verloren hebben door hun situatie. Niemand hier leeft in de droom dat onze opname geen enkele deur onverbidde zal dichtslaan. Mensen hier verliezen geliefden en mooie kansen door hun problemen, terwijl we 's avonds op TV geslaagde acties van Rodeneuzendag zien voorbij komen.

Alsjeblieft, alsjeblieft, alsjeblieft, blijf die mooie acties doen! Blijf bewustwording creëren en het taboe doorbreken, maar geloof in wat je doet! Meer nog, leef naar wat je predikt! Besteed die vijf euro aan een goed gesprek in een gezellige koffiebar met iemand die het nodig heeft, in plaats van aan een rode neus.

Dus heb ik nog een boodschap voor onze eigenste Universitaire Parochie. Een boodschap die ik niet kwijt kan bij jullie, omdat jullie alle communicatie met mij vermijden. Stop met die cuberdons te verkopen. Ze symboliseren een visie die jullie deze zomer op de ergste manier met de voeten hebben getreden. Behandel een psychisch probleem als enig ander lichamelijk probleem. Een belletje achteraf om te vragen hoe het ging? Niet gehad. Een uitnodiging om ook te komen naar het terugkomweekend? Niet gehad. Een teken, hoe klein ook, om te tonen dat ik meer ben dan mijn ziekte? Helaas.

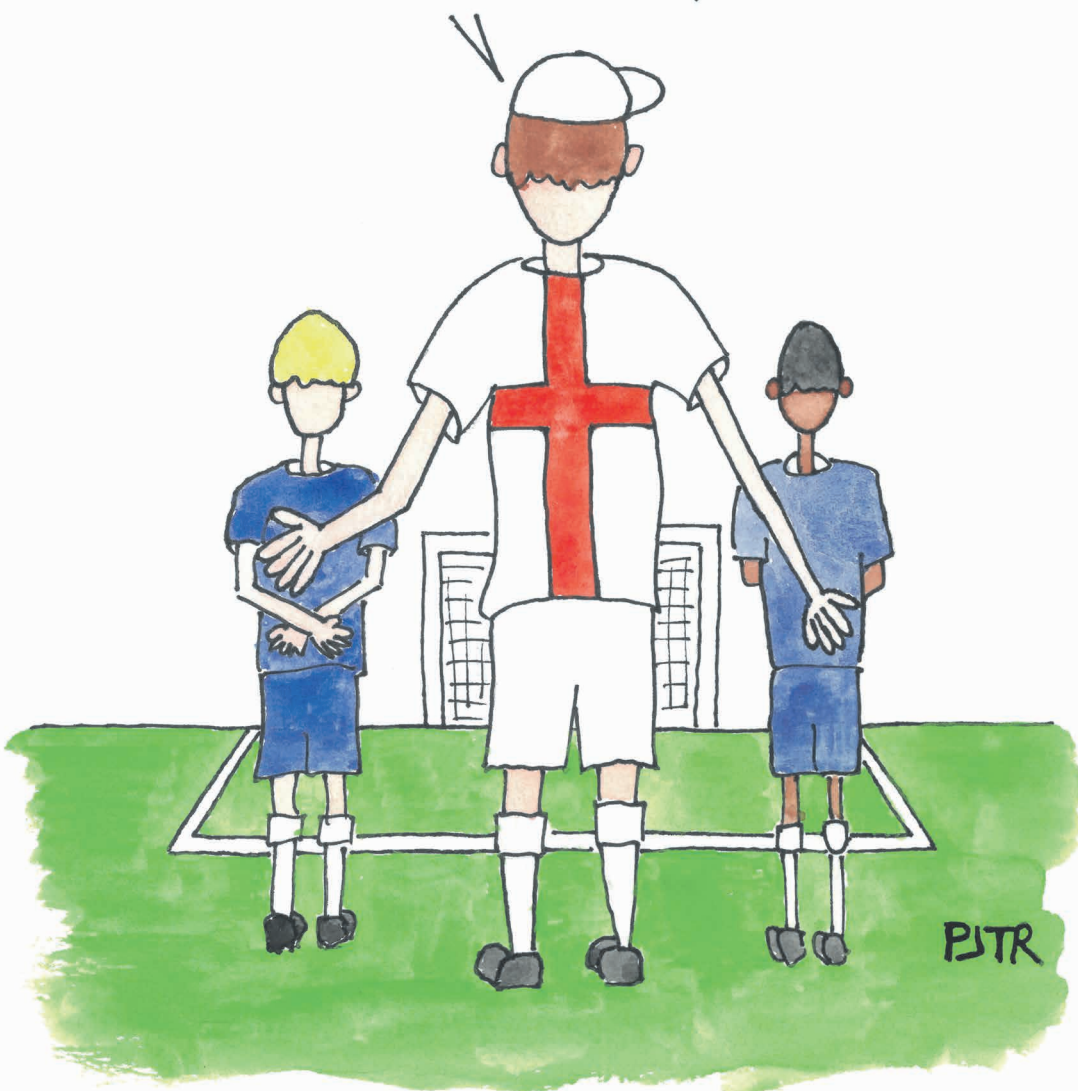
Respect voor een ander kan je niet afkopen met een rode neus. Net als alle andere christelijke normen en waarden waar jullie voor staan, toon je dat respect door de daden die je al dan niet stelt. Daden die jullie deze zomer niet hebben gesteld.

Naomi Bonny

De Splinter bevat de mening van de auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

I'LL TEACH YOU HOW TO HANDLE MY ... EH...THE BALL, BOYS

Meer geld, minder last voor Erasmus+

Europa wil 200 miljoen extra
investeren in Erasmus+

Het Erasmus+ programma is een belangrijk project van en voor Europa. Al zijn er nog verbeterpuntjes.

Tekst Simon Thys
Beeld Martijn Stoop

Europa investeert 14,7 miljard euro in het Erasmus+ programma, waarmee studenten op uitwisseling kunnen naar een ander Europees land. In Vlaanderen groeien de budgetten tot 2019 en dus mag er niet op bespaard worden. Aangezien het Erasmus+ programma van groot belang is voor Europa, wil Jean-Claude Juncker, de voorzitter van de Europese Commissie, een extra 200 miljoen euro uittrekken. Maar dat was gerekend buiten de lidstaten, die niet verder wilden gaan dan 100 miljoen euro.

Lang onderhandelen leverde geen langetermijnplanning op, maar het Europees Parlement dwong wel 50 miljoen euro af voor volgend jaar. Als ze de komende jaren steeds weer 50 miljoen in de wacht slepen, kunnen ze alsnog aan 200 miljoen euro komen.

Tine Soens (sp.a), Vlaams volksvertegenwoordiger, zegt dat het extra budget nodig is vanwege de stijgende populariteit. 'Steeds meer mensen maken gebruik van de projecten van Erasmus+, wat meer omvat dan enkel studentenmobiliteit. Het actieplan Brains on the Move stelt dat er minstens een op de drie studenten een internationale ervaring zou moeten opdoen. Om daar te geraken is er uiteraard extra budget nodig.'

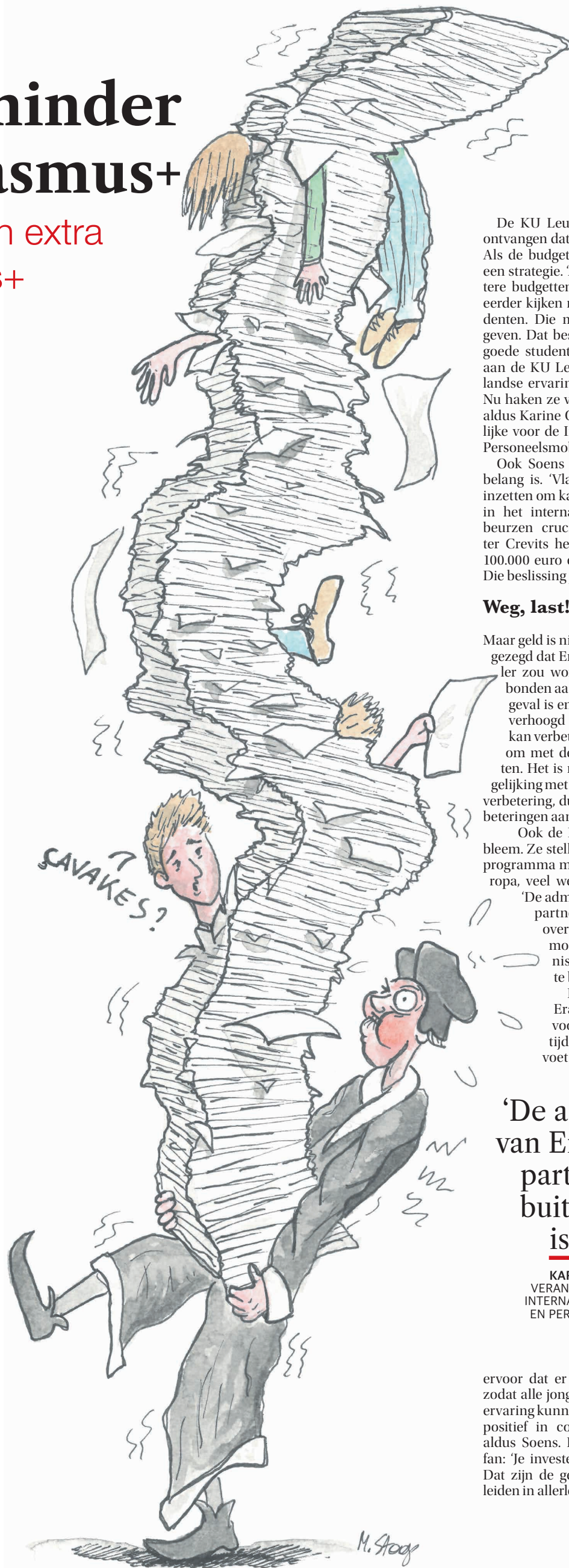
Begin volgend jaar wordt het programma geëvalueerd. De European University Association (EUA) bracht afgelopen week een rapport uit waarin de universiteiten die lid zijn van EUA geconsulteerd werden voor de bijdrage aan de tussentijdse evaluatie van Erasmus+. De universiteitenkoepel EUA is kritisch, want ook zij stellen dat er te weinig budget is. 'Onderwijs en onderzoek zijn de gebieden waar geld echt een meerwaarde is voor Europa. Het is investeren in de toekomst van Europa in onzekere tijden', aldus Michael Gaebel, de directeur van de Higher Education Policy Unit van EUA. 'Erasmus+ is al erg succesvol geweest en het stimuleert de internationale samenwerking tussen naburige landen. Of er effectief meer budget komt, moet uiteindelijk het parlement beslissen samen met de lidstaten.'

Niet direct afhaken

De EUA stelt dat de onvoldoende budgetten een negatieve impact kunnen hebben op de participatiecijfers, zeker als ze kijken naar de economische verschillen tussen de lidstaten.

'Het is investeren in de toekomst van Europa in onzekere tijden'

MICHAEL GAEBEL
DIRECTEUR VAN DE HIGHER EDUCATION
POLICY UNIT VAN EUA

De KU Leuven heeft nog geen bericht ontvangen dat de budgetten zouden dalen. Als de budgetten zouden dalen, is er wel een strategie. 'Als we dan toch met beperktere budgetten zouden zitten, moeten we eerder kijken naar de minderbegoede studenten. Die moeten we dan extra steun geven. Dat bestaat al, maar de minderbegoede studenten moeten vanaf hun start aan de KU Leuven weten dat een buitenlandse ervaring ook voor hen mogelijk is. Nu haken ze vaak af voor ze ervan weten', aldus Karine Op De Beeck, verantwoordelijke voor de Internationale Studenten- en Personeelsmobiliteit.

Ook Soens bevestigt dat dit van groot belang is. 'Vlaanderen zou extra moeten inzetten om kansengroepen mee te krijgen in het internationale verhaal. Daar zijn beurzen cruciaal voor', zegt ze. 'Minister Crevits heeft beslist dat er voor 2017 100.000 euro extra bijkomt voor Erasmus. Die beslissing juichen wij toe.'

Weg, last!

Maar geld is niet de enige kopzorg. Er werd gezegd dat Erasmus+ simpeler en flexibeler zou worden. De universiteiten verbonden aan EUA zeggen dat dit niet het geval is en ook de administratieve last verhoogd is. 'De administratieve last kan verbeterd worden. Het is onze taak om met de instituties hierover te praten. Het is niet allemaal donker. In vergelijking met vorige programma's is er een verbetering, dus er is de capaciteit om verbeteringen aan te brengen', meent Gaebel.

Ook de KU Leuven beaamt dit probleem. Ze stellen dat er voor het Erasmus+ programma met partnerlanden buiten Europa, veel werk is voor weinig beurzen. 'De administratie van Erasmus+ met partnerlanden buiten Europa is er over', stelt Op De Beeck. 'De last moet eraf, maar er is altijd administratief werk om de kwaliteit te bewaren', weet ze wel.

Het mag duidelijk wezen dat Erasmus een belangrijk project voor en van Europa is, zeker in tijden waar euroscepticisme voet aan grond krijgt. 'Wij pleiten

'De administratie van Erasmus+ met partnerlanden buiten Europa is er over'

KARINE OP DE BEECK
VERANTWOORDELIJKE VOOR
INTERNATIONALE STUDENTEN-
EN PERSONEELSMOBILITEIT

ervoor dat er extra investeringen komen zodat alle jongeren van een internationale ervaring kunnen genieten en op die manier positief in contact komen met Europa', aldus Soens. En natuurlijk is Gaebel ook fan: 'Je investeert in staf en in studenten. Dat zijn de generaties die Europa zullen leiden in allerlei posities.'

‘Als we de **Kulak** sluiten, betwijfel ik of je nog veel West-Vlamingen in Leuven vindt’

Kulak versus UGent

De slag om West-Vlaanderen

Hoewel de Kortrijkse afdeling van de alma mater bloeit, moet ze ook opboksen tegen de aantrekkingskracht van de Gentse universiteit. Op bezoek bij de ‘onderwijsproeftuin’ van de KU Leuven.

Tekst Simon Grymonprez

Beeld Quinten Coucke, Rob Stevens (KU Leuven)

Op 19 november maakt de Universiteit Gent bekend dat politoloog Carl Devos de UGent-ambassadeur wordt voor de provincie West-Vlaanderen. Bij het lezen van het persbericht moeten de ‘Kulakkers’ zich ongetwijfeld in hun koffie hebben verslikt. ‘Het is duidelijk dat de UGent al heel lang de universiteit van de West-Vlamingen is’, schrijft de UGent. ‘Vanaf nu wordt nog meer werk gemaakt van een universiteit in en voor West-Vlaanderen.’

De marketingzet van de UGent komt niet als een verrassing. Eind vorig jaar keurde de Raad van Bestuur een ‘West-Vlaanderennota’ goed, dat ‘de UGent als een volle speler een bijdrage wil laten leveren aan de ambities van de provincie’. Een ware slag om West-Vlaanderen dus.

Eerst de cijfers. Maakt de UGent zich zorgen? In vijf jaar tijd, van 2010 tot 2015, zakte het marktaandeel van de UGent voor West-Vlaamse universitaire generatiestudenten (studenten die zich voor de eerste keer inschrijven voor een universitaire opleiding) van 66,7% naar 63,3%. In diezelfde periode steeg het aantal West-Vlaamse universitaire generatiestudenten die voor de KU Leuven koos van 29,7% naar 33,8%. Hoewel recente cijfers (van dit en vorig academiejaar) ontbreken, lijkt zich een trend te ontwikkelen: de KU Leuven wint steeds meer West-Vlaamse zieltjes, terwijl de UGent ze steeds meer dreigt te verliezen.

Wie of wat speelt een rol in deze West-Vlaamse boost? De Kulak is alvast niet verantwoordelijk voor de stijging. De afgelopen jaren kende de campus een kleine daling van nieuwe inschrijvingen, maar daar lijkt ze ondertussen van hersteld. In 2010 was de Kulak nog verantwoordelijk voor 75% van de West-Vlaamse inschrijvingen van generatiestudenten aan de KU Leuven. In 2015 is dat nog maar 50%. Logischerwijs doet de Kulak het ook minder goed op de West-Vlaamse markt. Waar ze in 2010 nog 22,4% van de West-Vlaamse universitaire generatiestudenten kon verleiden, zakt ze in 2015 naar 18%.

De reden dat de KU Leuven, ondanks de stabilisering van de Kulak, meer West-Vlaamse studenten aantrekt, is de inkanteling van de externe campussen in 2013. West-Vlaamse studenten gaan nu ook naar KU Leuven-vestigingen in Oostende, Brugge en Gent. De geografische uitbreiding van de universiteit heeft, in het kader van de slag om West-Vlaanderen, de KU Leuven dus geen windeieren gelegd.

Nu de Kulak tegen haar inschrijvingsplafond lijkt te zijn gestoten, de andere KU Leuven-campussen blijven groeien en de UGent met een offensief is gestart, is het aan de Kortrijkse campus om haar meerwaarde te bewijzen en potentiële studenten daarvan te overtuigen. Al meer dan vijftig jaar profileert ze

zich als een ‘kleine, beschermende campus vlakbij’, een campus naar voorbeeld van de Angelsaksische *university colleges*. Wie Kulak zegt, zegt ‘onderwijsproeftuin’. Maar wat voor een onderwijsproeftuin is de Kulak eigenlijk?

Voortrekkersrol

‘De vraag of de Kulak een proeftuin is, impliceert een vergelijking’, vertelt professor Lieven D’hulst, onderwijscoördinator aan de Kortrijkse afdeling. ‘Is de Kulak meer proeftuin dan Leuven? Het antwoord is nee. In Leuven zijn er veel proeftuinen in allerlei faculteiten.’

Kulak-vice-rector Marc Depaeppe is ook geen grote fan van het woord. ‘Ik gebruik liever ‘voortrekkersrol’ dan ‘proeftuin’. Proeftuin zou willen zeggen dat wij hier zomaar iets uitproberen. Alsof het niets uitmaakt of iets lukt of mislukt.’

De Kulak werd in 1965 echter letterlijk als ‘experiment’ opgezet. De wet op ‘universitaire expansie’ voorzag dat de kandidaturen (eerste twee jaar universitaire studies, vergelijkbaar met de bachelor) van Letteren en Wijsbegeerte in het Kortrijkse mochten worden georganiseerd. De Kortrijkse campus zou tegemoet komen aan de steeds groter wordende nood aan hoger onderwijs. ‘Er was nood aan een tweevoudige democratisering om de participatie aan het hoger onderwijs in West-Vlaanderen te verhogen, maar ook om arbeiderskinderen de kans te geven te gaan studeren’, verklaarde Marc Depaeppe twee jaar geleden aan *Veto*.

De democratiseringsgedachte was een expliciet motief achter de Kulak, waarin ze de absolute voortrekker wou zijn. Volgens Marc Depaeppe heeft die democratisering gewerkt. ‘Je moet een ezel zijn om dat te miskennen. Ik ken bijvoorbeeld een toparts in het Algemeen Ziekenhuis hier in Kortrijk. Dat is een topchirurg in Vlaanderen. Die mens zou nooit of te nimmer arts zijn geworden als de Kulak niet had

bestaan. Zo zou je in de casuïstiek honderden voorbeelden kunnen geven van mensen die anders nooit een universiteit van de binnenkant hadden gezien.’

Depaeppe beseft dat de succes van de democratisering evenwel moet worden gerelativeerd. ‘Je mag niet blind zijn voor het feit dat de middenklasse en hoger opgeleiden het meest profiteren van de democratisering en dat is aan de Kulak niet anders geweest.’

Het imago van een campus voor de (rijke) middenklasse hangt trouwens nog steeds wat aan de Kulak vast. Zo horen op de facebookpagina Kulak Confessions hemdje, een Range Rover en een iPhone thuis in de *meme* ‘Kulak starterpack’.

‘De democratiseringopdracht is nog niet ten einde’, beseft Depaeppe. ‘De nieuwe kansarmen zijn anders dan in de jaren zestig. Die hebben nu vooral met allochtone culturen te maken: hoe haal je hen naar de universiteiten? Dat is een grote uitdaging en daar kunnen wij ook een proeftuin zijn.’

Voorlopig is het nog onduidelijk hoe de Kulak dat precies wil doen. ‘Ik worstel daarmee’, geeft Depaeppe toe. ‘De aansluiting van het secundair met de universiteit moet beter. En misschien

‘Misschien moeten we eens stoppen met de tsunami aan brochures voor scholieren’

MARC DEPAEPE
VICIRECTOR KULAK

moeten we eens stoppen met de tsunami aan brochures voor scholieren.'

'Er wordt veel mist gespuid', vult professor D'hulst aan. 'Je zou studenten zo correct als mogelijk moeten informeren.' Want waarom slaagt ook de Kulak er niet in diverser te werven? 'Studenten met een migratieachtergrond gaan eerder naar de hogescholen', denkt Depaepe. 'Het is ook niet gezegd dat ze naar katholieke instellingen gaan.'

'Om de democratiseringstrend verder voedsel te geven, zal veel creativiteit nodig zijn', vertelt de vicerector. 'Die zal niet de te vinden zijn aan de kant van brochures die blind worden losgelaten op de scholieren.' Depaepe stelt het op scherp: 'Ik wil niet dat de Kulak een soort zelfhulpgroep wordt voor problematische studenten. Daar hebben we lang tegen moeten vechten, tegen het idee van een soort veredeld college.'

Het allergrootste probleem is volgens Depaepe evenwel de 'Vlaamse mentaliteit'. 'Vlaanderen heeft een historische achterstand. Hier geldt een beschermende mentaliteit. Dat maakt het voor die studenten niet gemakkelijk. Polen zijn bij wijze van spreken goed genoeg om hier in de bouw te komen werken. Maar hoe komt dat? Omdat de Vlamingen dat niet meer willen doen.'

Het gaat ook over meer dan de emancipatie van groepen uit moeilijke socio-economische of allochtone milieus. West-Vlaanderen blijft één van de provincies met de laagste participa-

studentgericht onderwijs te concretiseren en uit te testen.'

In 1971 stelde de speciaal opgerichte 'commissie Verhaegen' een onderwijsplan op, gebaseerd op recente didactische inzichten. De Kulakkers experimenteerden met interactieve werkvormen, in plaats van klassieke *ex cathedra* colleges. De docenten probeerden de hoorcolleges breed te organiseren over opleidingen heen, om ook zo interdisciplinariteit te verho-

ook een groot aanbod aan permanente vorming (het huidige 'levenslang leren') uit, wat in de regio grote successen kende. Het is evenwel vooral in de 'educatieve technologie' dat de Kulak uitblonk. 'Een generatie van jonge docenten, assistenten en medewerkers ging enthousiast met moderne technologie aan de slag. De inzetbaarheid van de technologie werd in de curricula gretig afgetast', schrijft historica Vanden Borre. Moderne taallabo's of opnameapparatuur: de Kulak ondernam de nodige (financiële) stappen om haar onderwijskundige meerwaarde te bewijzen.

Het kleinschalige, moderne onderwijs en het community-gevoel waren en zijn nog steeds te zien in de studieresultaten. In 2013-2014 was het volledig studierendement van de bachelor, wie dus alle vakken haalde en daar al dan niet tolerantiepunten voor inzette, aan de Kulak 49,6%. In Leuven was dat 'slechts' 37,4%. Voor studenten die aan alle examens deelnamen lag dat cijfer zelfs hoger: aan de Kulak haalde 60,3% een volledig studierendement, aan de KU Leuven 47,1%.

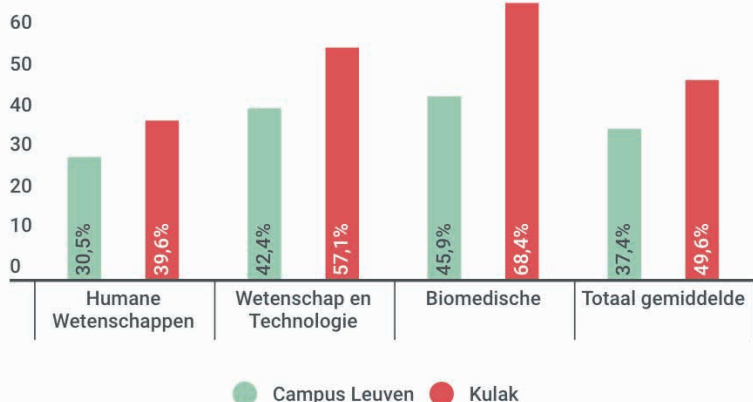
Hoewel deze onderwijsmerites vrij snel worden erkend, wordt een 'experiment' als de Kulak altijd voor een groot deel afgerekend op basis van inschrijvingsaantallen. Die vielen tegen, zeker in vergelijking met de verwachting van 5.000 (!) studenten in de beginjaren. Pas in 1982 rondde de Kulak de kaap van 1.000 inschrijvingen. Vandaag kent de Kulak zo'n 1.400 studenten. *Fun fact*: in de beginjaren voorzagen de Kulakpioniers zo'n 80 hectare voor de nieuwe campus. Uiteindelijk wordt doorheen de jaren slechts de helft gebruikt.

Kulaklobby

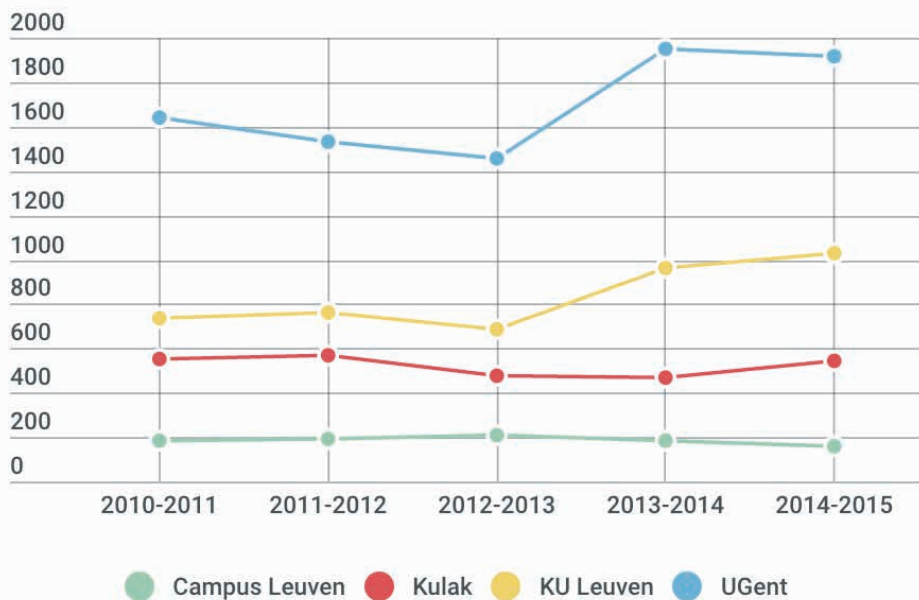
De Kulak is een universitaire campus die al lang op onderwijs-, maar ook steeds meer op onderzoeksvlak, haar waarde heeft bewezen. Kulak-alumni zijn vaak heel enthousiast over 'hun' Kulakjaren. Toch blijft de Kortrijkse afdeling, door jaren van Leuvense kritiek en Gentse competitie, de campus die zijn meerwaarde permanent moet blijven verdedigen. Zeker in kleinere richtingen met weinig studenten wordt de bestaansvraag regelmatig opgeworpen, niet zelden uit Leuvense hoek.

Kritiek uit Leuven, hoewel niet dominant en in de meerderheid, keert vaak terug. In 1998 schrijft de Leuvense historicus Jan Roegiers

Het kleinschalige, moderne onderwijs en het community-gevoel waren en zijn nog steeds te zien in de studieresultaten

Een vergelijking van de volledige studievoortgang in de bachelor tussen campus Leuven en de Kulak.

De evolutie van de inschrijvingsaantallen voor West-Vlaamse universitaire generatiestudenten.

tiegraad aan universitair onderwijs. Depaepe vindt dat een probleem. 'Als we de Kulak sluiten, betwijfel ik of je nog veel West-Vlamingen in Leuven vindt.'

Educatieve voorsprong

De Kulak heeft zichzelf altijd geprofileerd als een 'campus op mensenmaat' of als 'klein, persoonlijk en groen'. Ze staat evenwel het meest bekend als een educatieve 'proeftuin', waar vernieuwende didactische vormen worden toegepast.

De Kulak-pioniers beschouwden dat in de beginjaren van de campus als essentieel. Vanaf 1971-1972 mocht de Kulak de kandidaturen Geneeskunde en Wetenschappen inrichten. Volgens Saartje Vanden Borre, die een geschiedenis van de Kulak schreef, 'greep de Katholieke Universiteit Leuven [dit] aan om te experimenteren met onderwijskundige vernieuwingen. De kleinschaligheid van Kulak maakte het immers mogelijk om het idee van

gen. Daarnaast was er ook aandacht voor het technische aspect, zoals het aanwerven van technisch personeel die speciale didactische middelen, zoals visualisaties door middel van tekeningen of foto's, mogelijk maakte. Er werd zelfs al geëxperimenteerd met een alternatieve indeling van het academiejaar.

Hoewel de jaren 80 en 90 voor de Kulak minder gunstig waren, bleef men inzetten op vernieuwing. De Kortrijkse campus bouwde

West-Vlaamse studenten gaan nu ook naar KU Leuven-vestigingen in Oostende, Brugge en Gent, niet alleen naar de Kulak

De vermaarde 'Spina', een lange gang die de faculteiten aan de Kulak architecturaal verbindt.

van vlijmscherp stuk over de Kulak: 'Ik griezelen wanneer ik merk hoe leden van het academisch personeel in Kortrijk bij de koffie in onvervalst West-Vlaams met elkaar omgaan en ik kan dan ook niet verwonderd zijn dat sommige van hun studenten te Leuven bij mij in dezelfde taal examens willen afleggen.'

Twee jaar geleden noemde professor Joop Van der Horst in *Veto* het onevenwicht in tijd en aandacht voor studenten van de Kulak tegenover die van Leuven 'onaanvaardbaar'. Collega Bert Cornillie ging zelfs nog een stapje verder: 'De Kulaklobby is professioneel en goed voorbereid, wellicht de tweede beste ter wereld, na de pro-Israël-lobby.'

Dat neemt niet weg dat er een heel aantal docenten wél graag lesgeven aan de Kortrijkse campus. Zo verklaarde professor Barbara Baert enkele weken geleden aan *Veto* graag les te geven aan de Kulak, en ook de verplaatsing niet storend te vinden. 'Ik ervaar de Kulak anders: het is meer een school, kleiner en familiairder. De Kulakdag was mijn trage dag. Ik nam de boemeltrein naar Kortrijk en zat daar twee uur op. Ik kwam dus eigenlijk al ontspannen aan.'

Hoe dan ook, nu de inschrijvingsaantallen blijven stagneren en de Gentse universiteit een offensief inzet, zal de Kulak ongetwijfeld op zoek gaan naar nog meer redenen om haar bestaan te rechtvaardigen, hoewel dat bestaan eigenlijk al lang gerechtvaardigd is. Wil ze uitgroeien naar een volwaardige bachelorcampus? Wat is de plaats van de Kulak tussen alle andere campussen? Zoals Vanden Borre schrijft: 'Na de integratie van de externe campussen was de Kulak niet langer de enige dochter van de Katholieke Universiteit Leuven en zocht een manier om zich te profileren als de enige echte nakomeling van de Leuvense universiteit.'

Die zoektocht is nog steeds bezig. Eind dit academiejaar loopt de termijn van vicerector Marc Depaepe af. De professor geeft alvast één tip mee: 'De Kulak relevant houden betekent een meerwaarde creëren ten opzichte van Leuven. Hoe je dat doet? Door zaken aan te bieden die ze daar niet hebben.'

Voor dit artikel werd gebruik gemaakt van 'Toga's voor 't Hoge' van Saartje Vanden Borre.

Studentenraad spreekt zich uit tegen aandelen van universiteit in fossiele brandstoffen

De Studentenraad van de KU Leuven vraagt samen met de actiegroep 'KU Leuven Fossil Free' aan de universiteit zich te distantiëren van aandelen in fossiele brandstoffen.

Tekst Nora Sleiderink
Beeld Kalina De Blauwe (archieffbeeld)

KU Leuven Fossil Free contacteerde zelf de Studentenraad. De campagne had immers de boodschap gekregen van de vicerector Duurzaamheidsbeleid Malfliet dat ze voor verdere acties eerst een draagvlak bij de studenten moest creëren. Tom Merlevelde, duurzaamheidsmandataris bij Stura, stelde daarop voor om mee te werken aan de open brief van de organisatie.

De studenten van de faculteit Rechtsgeleerdheid stemden in met het voorstel. 'De boodschap is niet revolutionair', legt Cedric D'Hondt van FORS uit, de leden van de AV van de Rechtsfaculteit. 'We vragen enkel aan de KU Leuven dat, wanneer ze haar contracten heronderhandelt met de banken die haar fondsen belegt, ze garanties vraagt over het niet investeren in bedrijven op een zwarte lijst.' Die zwarte lijst, dat is de Carbon Underground 200, een internationaal gerenommeerde lijst van bedrijven die aan ontginning van fossiele brandstoffen doen en die dus gemeden zouden moeten worden bij beleggingen.

Dat Stura, in se een politiek neutraal orgaan, een dergelijk standpunt inneemt, is opmerkelijk. De laatste keer dat de Studentenraad zich politiek uitsprak, was met de verhoging van het inschrij-

vingsgeld in 2014. Ook toen rees de vraag of Stura zich wel op het glad ijs van de politiek kon wagen. Merlevelde nuanceert echter het politieke karakter. 'Duurzaamheid moet af van de groen-linkse connotatie', zegt hij. 'Het klimaatakkoord werd immers ook over de politieke partijen heen goedgekeurd. De stemming is inderdaad beleidsmatig, maar dat zijn bijna al onze stemmingen.'

Ook D'Hondt heeft er geen problemen mee. 'Als universiteit heb je een maatschappelijke rol. We hebben als studenten een stem en moeten die dan ook gebruiken.' Bij Stef Maelstaf van StII (Industri-

ele Ingenieurswetenschappen) klinkt eenzelfde verhaal. 'Als universiteit moeten we een voortrekker zijn in het zoeken naar alternatieven.'

Unanimitéit vereist?

Toch is lang niet iedereen voorstander van de steun aan KU Leuven Fossil Free. Vorige week werd het voorstel met slechts een nipte meerderheid aanvaard. De concrete brief kon op een iets grotere meerderheid rekenen

op de Algemene Vergadering van afgelopen vrijdag.

Moet de studentenvertegenwoordiging dan geen unanimitéit nastreven in zo'n gevoelig dossier? 'Of deze besluitvorming bij meerderheid kan, blijft inderdaad ter discussie staan', zegt Maelstaf. 'Maar dat is nu eenmaal hoe Stura als orgaan werkt.' Ook Merlevelde meent dat volledige consensus nu eenmaal moeilijk is. Hij voegt toe dat als de stemming zo nipt als daarvoor was gebleven, er besproken zou zijn geweest in hoeverre dit statement kon worden gedrukt.

VTK was, samen met Ekonomika en LBK, een belangrijke tegenstem in beide debatten. Een open brief zou volgens hen geen concrete verbetering uitmaken van de duurzaamheid. Toch hadden de burgerlijk ingenieurs volgens Maelstaf ook meer inhoudelijke bezwaren bij het afwijzen van fossiele brandstoffen. Het zal niet verbazen dat net zij belangrijke onderzoeksbanden hebben met sommige van de geviseerde bedrijven. Jammer, vindt Merlevelde, want de brief gaat over de beleggingsfondsen, niet over onderzoek. 'Dit is zeker geen vrijgeleide om Stura's steun te gebruiken voor alles wat KU Leuven Fossil Free verkondigt. Wij dragen enkel de boodschap die in de brief verwoord staat.'

'Als universiteit heb je een maatschappelijke rol. We hebben als studenten een stem en moeten die dan ook gebruiken'

CEDRIC D'HONT
FACULTAIR FORS

Openbaarheid van bestuur?

EDITORIAAL

De Studentenraad heeft toegestemd om in een open brief de universiteit te vragen afstand te nemen van haar aandelen in fossiele brandstoffen.

Opmerkelijk, gezien onze Studentenraad zelden buiten de onderwijslijntjes kleurt. Het is goed dat een invloedrijke organisatie als Stura haar positie gebruikt om zich politiek-maatschappelijk uit te spreken.

De Algemene Vergadering van de Studentenraad is een verzameling van studentenvertegenwoordigers per faculteit. Die vertegenwoordigers stemden niet unaniem. Sommigen, zoals FORS (de Rechtsfaculteit) of StII (de industrieel ingenieurs) stemden uiteindelijk voor. Anderen, zoals VTK (de ingenieurs) stemden tegen.

Iedereen heeft vast zijn of haar argumenten om al dan niet voor of tegen te stemmen. Eén van de fracties die tegen stemden, VTK, willen evenwel aan *Veto* niet uitleggen waarom 'nee' gestemd is. Dat begrijpen wij niet.

Politici die in het parlement voor of tegen wetten stemmen, leggen aan de pers uit waarom ze dat deden. Zo simpel is het. Hetzelfde geldt op studentenniveau. Dat VTK hun stemming niet publiekelijk willen motiveren, is oneerlijk ten opzichte van haar eigen achterban en de volledige universitaire gemeenschap. Het gaat trouwens niet alleen

om VTK. Ook STEB (de economen) willen hun stemming niet motiveren.

Dit is geen anti-studentenvertegenwoordigersstuk, zoals sommigen wel weer zullen beweren. VTK heeft al jaren een sterke onderwijstraditie en is een van de beste en meest voorbereide leden van de Algemene Vergadering. Dat ontslaat haar evenwel niet van de plicht tot publieke verantwoording. Dat hoort zo in een democratie, zelfs al betreft het 'maar' eentje voor studenten.

VTK heeft vast goede argumenten om niet deel te nemen aan de brief. Waarom mogen die argumenten dan niet openbaar? Dat is geen vrijblijvende vraag. Vertegenwoordigers, of het nu studenten zijn of niet, moeten hun stemgedrag publiek motiveren. Dat staat nergens in steen gebeiteld, maar is een simpele *public duty*.

Simon Grymonprez

Geschreven door de hoofdredacteur. Het editoriaal bevat een mening die gedragen wordt door de redactie.

‘Het is een andere wereld in landelijk China dan in Peking’

Personeel uit ontwikkelingseconomieën aan de KU Leuven

De KU Leuven neemt initiatieven rond ontwikkelings-samenwerking. Ook de cijfers van het personeel uit ontwikkelingseconomieën zijn niet slecht, ‘maar je moet kijken uit welk land ze komen.’

Tekst Simon Thys
Beeld Pjotr Hubin

7,3% van het personeel aan de KU Leuven komt uit landen waar de economie zich nog ontwikkelt. Dat is 35,8% van het internationaal personeel.

Het land dat er met kop en schouders bovenuit steekt is China met 175 werkrachten aan de KU Leuven, nipt gevolgd door India met 151. Ook Iran (78), Polen (76), Rusland (40), Roemenië (38), Turkije (35) en Vietnam (35) zijn tamelijk goed vertegenwoordigd. De overige landen schipperen onder het aantal van 30 personeelsleden aan de KU Leuven. Al doet het Afrikaanse continent het minder goed. Uit het hele continent Afrika komen in totaal 93 personeelsleden, wat toch in scherp contrast staat met India en China.

De lijst met ontwikkelingseconomieën komt van het International Monetary Fund (IMF). Die lijst is gebaseerd op het economische aspect van ontwikkelingsvraagstukken in ontwikkelingslanden. Onder personeel wordt het Assisterend en Bijzonder Academisch personeel (AAP en BAP), Administratief en Technisch Personeel (ATP) en Zelfstandig Academisch Personeel (ZAP) gerekend.

Liever meer Afrikanen

Benjamin Steegen van de onderzoeksgroep Moderniteit en Samenleving 1800-2000, is kritisch tegenover deze cijfers. ‘Dat klinkt goed, maar je moet kijken uit welk land ze komen. Ik zou het veel positiever vinden als er veel mensen uit Afrika in zitten, die hier academische kennis opdoen en nadien hun eigen kenniseconomie in universitair onderwijs willen opbouwen’, zegt hij.

India en China zijn prominent aanwezig en Steegen stelt dat het waarschijnlijk de hogere klassen zijn. ‘De samenleving in India is erg gestratificeerd. Het kunnen Indiërs zijn die uit de hogere klasse van het kastesysteem komen. Hetzelfde met China. China heeft geen slecht onderwijs bijvoorbeeld, maar het is een andere wereld in landelijk China dan in Peking.’

Ook Chris Van Geet, voorzitter van de Interfacultaire Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (IRO), zegt dat er verschillende categorieën zijn van landen. ‘Je hebt de lage inkomenslanden en bijvoorbeeld daarnaast ook de BRICS-landen die in opmars zijn. Het zijn allemaal ontwikkelingslanden.’

De IRO keert zogenaamde zuidbeurzen uit om doctoraatsstudenten – ATP'ers en BAP'ers – naar de KU Leuven te laten komen en hier hun doctoraat te maken. ‘Binnen de IRO zijn er verschillende activiteiten maar onze zuidbeurzen zijn het zwaartepunt. Duurzame ontwikkelingssamenwerking kan op termijn de capaciteitsopbouw in het land van herkomst stimuleren. Het is de beste garantie om mensen uit het zuiden hun doctoraat hier te laten doen’, aldus Van Geet. De zuidbeurzen zijn voor de armste landen voorbehouden. ‘We zien ook dat die zuidbeurzen zorgen voor een nauwere samenwerking met universiteiten in het zuiden’, zegt ze.

Westerse overmacht

Steegen meent dat we nog in vele gevallen uitgaan van westerse superioriteit. ‘Waar ik veel aandacht voor heb, is hoe de relaties zitten in de ontmoetingen. Hoe zit die machtsrelatie tussen de KU Leuven die als grote westerse universiteit in zee gaat met lokale partners, die natuurlijk veel minder middelen hebben en misschien minder technische expertise? Als er beslissingen worden genomen, wie neemt ze dan uiteindelijk?’ vraagt hij zich af. ‘Je moet je daar heel bewust van zijn als je ermee bezig

bent, zelfs als iedereen het goedkeurt. Die machtsrelaties zijn altijd aanwezig, maar je moet die niet onder de mat moffelen.’

Dat is iets om voor op te letten, maar hij ziet ook het goede in dit soort ontwikkelingssamenwerking. ‘Je geeft studenten en personeel uit ontwikkelingslanden de kans om ergens anders ervaring op te doen, het lijkt me inderdaad wenselijk als dat gebeurt op een manier die bijdraagt tot hun eigen ontwikkeling en tot de ontwikkeling van hun land.’

‘De zuidbeurzen zorgen voor een nauwere samenwerking met universiteiten in het zuiden’

CHRIS VAN GEET
VOORZITTER VAN DE INTERFACULTAIRE RAAD
VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Irak - Milities ronselen studenten

De Iraakse PMU (Popular Mobilisation Units), een door de staat gesteunde koepelorganisatie van militieën die tegen Islamitische Staat strijden, zou studenten rekruteren op verschillende universiteiten. Dat meldt Al-Monitor. Hoewel de PMU er voornamelijk geldinzamelingen en informatieve activiteiten organiseert, waarschuwen studentenvertegenwoordigers en academisch personeel voor een dubbele agenda. Verschillende militieën rekruteren namelijk niet enkel voor de strijd tegen IS, maar ook voor politieke en militaire conflicten tussen de militieën onderling.

Vele studenten beschouwen het als een religieuze en nationale plicht om de PMU te steunen of zelf te vechten. Ook armoede drijft studenten van de universiteit naar het leger. Andere studenten doen de lokroep van PMU af als propaganda en geloven dat ze hun land beter kunnen dienen met expertise in hun vakgebied en door hun diploma te behalen.

Verenigde Staten - Trumps Minister van Onderwijs

De regeringsbenoemingen van Amerikaans *president elect* Donald Trump blijven de gemoederen beroeren. De post van Onderwijs gaat naar Elisabeth ‘Betsy’ DeVos. De conservatieve activiste en miljardair staat bekend als een fervent voorstander van vrije schoolkeuze. Met zogenaamde *school vouchers* zou ze overheidssubsidies per leerling, en niet langer per school toekennen. Lerarenvakbonden reageren afwijzend.

Terwijl er hervormingen van lager en middelbaar onderwijs in de steigers staan, is het stil rond hoger onderwijs. Een verlaging van de hoge studieschulden, een campagnethema geïntroduceerd door de Democraat Bernie Sanders en later overgenomen door Hillary Clinton, is geen prioriteit voor president Trump. Hij sprak zich vóór de verkiezingen uit voor meer werkzekerheid, waardoor afgestudeerden hun studielening sneller zouden kunnen afbetalen. Toekomstig *Secretary of Education* DeVos trad zelf nooit eerder met een visie over hoger onderwijs naar buiten: haar beleid blijft voorlopig een vraagteken.

Egypte - Protest tegen verdubbeling leergelden

Egyptische studenten protesteren tegen een verdubbeling van het leergeld voor het tweede semester aan de American University in Cairo. Deze verhoging is een van de vele gevolgen van de devaluatie van de Egyptische pond tegenover de Amerikaanse dollar. Egypte koppelde de twee valuta begin november van elkaar om tegemoet te komen aan de eis van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en zo een lening van 12 miljard dollar te ontvangen.

Niet alleen voor de armere bevolking zijn de prijsstijgingen onhoudbaar, ook de middenklasse wordt zwaar getroffen. Vele families kunnen de leergelden voor het tweede semester plots niet langer betalen, en daarom treden de studenten naar buiten. Maar omdat deze studenten voor een deel tot de hoogste klasse of de hoge middenklasse behoren, stoten de protesten ook op onbegrip. Studentenvertegenwoordigers benadrukken het recht op betaalbaar en kwalitatief onderwijs voor iedereen, ter bevordering van de sociale mobiliteit. (Stef van Aken)

Reeks: Religieus Leuven

‘Is er wel een Joodse student in Leuven?’

In deze nieuwe reeks onderzoeken we hoe studenten met verschillende religieuze overtuigingen het student-zijn in Leuven ervaren. Deze week zijn de Joodse studenten aan de beurt.

Tekst Jan Costers
Beeld Kalina De Blauwe

Wanneer we de oproep lanceren dat we Joodse studenten willen interviewen voor dit artikel merken we al heel snel dat dit geen gemakkelijke opdracht is. ‘Is er wel een Joodse student in Leuven?’ lacht Brian Doyle, deeltijds docent aan de faculteit Theologie en oprichter van de Joodse gemeenschap Ohel Yachdav in Leuven.

‘Ik heb in Leuven enkel halve Joden ontmoet’, vertelt Ryan, een Joodse uitwisselingsstudent uit Amerika. ‘Mensen van wie de vader of moeder Joods is, maar de andere ouder een andere religie heeft, en die zelf ook geen praktiserende Jood zijn.’ Dat komt vooral omdat er niet veel Joden in Leuven wonen. ‘In absolute termen zijn er gewoon niet veel Joden in België of Nederland, bijgevolg zijn er ook niet veel Joodse studenten’, zegt Rebecca*, een Joodse studente. ‘Sommige van mijn vrienden zeggen dan ook trots: ‘Jij bent mijn eerste Jood’, wanneer ze te weten komen dat ik Joods ben.’

Elkaar vinden

Doordat er al weinig Joodse studenten zijn, is het ook niet gemakkelijk om elkaar te vinden. ‘Bij de inschrijving wordt er aan de studenten niet gevraagd om een religie aan te duiden’, verklaart Heidi Mertens van de Dienst Diversiteitsbeleid. ‘Wel wordt er aan studenten meegegeven dat er een contactpunt is voor religie en levensbeschouwing.’

Voor Joodse studenten is de aanwezigheid van een Joodse gemeenschap echter geen gekend gegeven. ‘Onze gemeenschap is erkend door de universiteit en staat op de website van de KU Leuven, maar krijgt weinig publiciteit’, verzoekt Doyle. ‘Op de International Days staan we ook, samen met andere religies, en geven een paar studenten hun gegevens af, maar die reageren niet altijd.’

‘Wij zijn geen streng religieuze types, gewoon mensen die Joodse dingen samen willen doen’

BRIAN DOYLE,
JOODSE GEMEENSCHAP
OHEL YACHDAV

Het probleem dat de gemeenschap onderkend is, blijkt wanneer we onze getuigen ernaar vragen. ‘Ik heb nog niet gehoord over de Joodse gemeenschap’, vertelt Ryan. ‘Ik was op de International Days, maar heb hen niet gezien. Misschien zou het goed zijn als de universiteit meer informatie geeft over de verschillende religieuze organisaties. Niet dat je moet aanduiden tot welke religie je behoort, maar dat je verschillende groeperingen krijgt waarbij je kan aanvinken in welke je interesse zou hebben. Of het sturen van een brief of email in het begin van het jaar.’

Studenten die wel hun weg vinden naar de Joodse gemeenschap kunnen terecht op een geheime Facebookpagina. Volgens Doyle is het belangrijk dat die pagina geheim is: ‘Niet lang nadat onze gemeenschap opgericht was, zijn de aanslagen op het Joodse museum gepleegd. Uit veiligheidsredenen hebben we de pagina daarom geheim gemaakt.’

Op die pagina spreken Joodse studenten, doctoraatsstudenten en families af om samen te komen en sabbat of een Joodse feestdag te vieren. Een synagoge is er niet in Leuven. De universiteit stelt wel een ruimte beschikbaar voor de samenkomsten van de Joodse gemeenschap. Voor Ohel Yachdav is dat voldoende, vertelt Doyle: ‘Wij zijn geen streng religieuze types, wij zijn gewoon mensen die Joodse dingen samen willen doen. Ohel Yachdav is voor Joden van alle strekkingen, en is op alle niveaus egalitair.’

Cultureel Joods

Dat strookt met de Joodse studenten in Leuven, maar misschien niet met het beeld dat opduikt bij de meeste mensen wanneer ze het woord ‘Joods’ horen. ‘De perceptie van de meeste mensen over Joden is het beeld van de orthodoxe Joden, maar het Jodendom heeft onder andere ook een sterke liberale tak’, verklaart Doyle.

Ook Ryan en Rebecca behoren tot die liberale tak. ‘Ik ben vooral een culturele Jood’, vertelt Ryan. ‘Ik vier de grote feestdagen wel, maar eet bijvoorbeeld niet koosjer. Mijn eerste rabbijn vertelde me dat het doel van ons geloof is om elk aspect ervan in vraag te stellen, maar het wel hoog te houden.’

Het Joods-zijn zorgt ook niet voor problemen bij hun medestudenten. ‘Het maakt mensen niet uit dat ik Joods ben. Ik was een beetje bang toen ik naar Europa kwam door de antisemitische verhalen, maar mensen zijn gewoon verrast wanneer

Ryan, Joodse student aan de KU Leuven.

ze ontdekken dat ik Joods ben. Meer niet’, aldus Ryan.

‘In Nederland kreeg ik vijandige opmerkingen en op de basisschool werd ik soms in elkaar geslagen’, verhaalt Rebecca. ‘Ik zit nu in een andere omgeving, dus ik weet niet of het verschil te wijten valt aan het verschil tussen België en Nederland, of door de universitaire context.’

‘De enige keer dat ik openlijk antisemitisme zag, was in Polen’, vertelt Ryan. ‘In Krakau waren er Davidsterren doorstreept waar dan swastika’s rond getekend waren. Hier in Leuven heb ik echter nooit een vorm van discriminatie ondervonden. Dat kan misschien ook zijn doordat Joden niet echt herkenbaar zijn wanneer ze geen keppel dragen.’

Examenfaciliteiten op religieuze feestdagen

Religieuze studenten kunnen examenfaciliteiten aanvragen zodat hun examens niet vallen op religieuze feestdagen. Al hebben Joodse studenten naast feestdagen ook sabbat, een rustdag die ingaat op vrijdagavond en tot zaterdagavond duurt. ‘De opperrabbijn heeft een oproep gedaan aan de universiteiten om die rustdag te respecteren, maar als universiteit kunnen we dat niet garanderen’, vertelt Mertens. ‘We vragen aan

de ombudsdienst om rekening te houden met sabbat, maar het is geen recht van de student om dat automatisch verplaatst te zien. Praktisch gezien is dat heel moeilijk. Dat is wel de vraag die we het meest krijgen vanuit de Joodse gemeenschap.’

Het liberale Jodendom dat door de meeste Leuvense studenten belijdt wordt, toont echter dat dat niet voor elke Joodse student een probleem is. ‘Ik werk doorheen het jaar ook op sabbat omdat ik niet de luxe heb om een volledige dag niets te doen’, zegt Rebecca. ‘Ik zou het dan hypocriet vinden om voor de examens een speciale behandeling aan te vragen. Ik denk wel dat het een pijnpunt zou zijn voor de mensen die ik ken uit mijn gemeenschap in Amsterdam.’

Het geloof kan een leidraad zijn in het leven van mensen, maar heeft voor sommige mensen vooral een plaats in de achtergrond. Een belangrijk onderdeel van het leven, maar niet de grootste focus. ‘Veel mensen, ook Joodse studenten, zijn bezig met het gewone leven, met studeren’, besluit Doyle.

Joodse studenten die in contact willen komen met de Joodse gemeenschap kunnen zich wenden tot ‘Ohel Yachdav’ op Facebook of contact opnemen met Brian Doyle (ohelyachdav@gmail.com).

*Rebecca is een gefingeerde naam

Lezersbrief

Diversiteit maakt onderwijs rijker

Vorige week verscheen in De Standaard een opiniestuk met de titel ‘Verengelsing maakt onderwijs slechter’ (30/11/16). Als geschiedenisstudent aan Universiteit Gent wil ik daar graag op reageren. Ik ben op Erasmus in Hannover en schrijf dus vanuit een taalbad: ik leer en leef hier in het Duits, Engels en Frans. Die diversiteit is cultureel interessant, intellectueel uitdagend en sociaal waardevol.

De schrijvers van het stuk, drie geschiedenisprofessoren van UGent, hebben gelijk dat een doorgedreven verengelsing van ons hoger onderwijs op verschillende vlakken tot verarming leidt. Niet alleen voor een talige opleiding als geschiedenis is een goede taalbeheersing belangrijk. Een vak in het Engels doceren of volgen kan inderdaad tot kwaliteitsverlies leiden. Daarnaast is ook een moedertaal nooit helemaal verworven. Vlaamse studenten moeten zich in het Nederlands blijven oefenen en ons hoger onderwijs moet daarin haar rol blijven spelen. Bovendien betekent een exclusieve verengelsing het verlies van de talige en dus

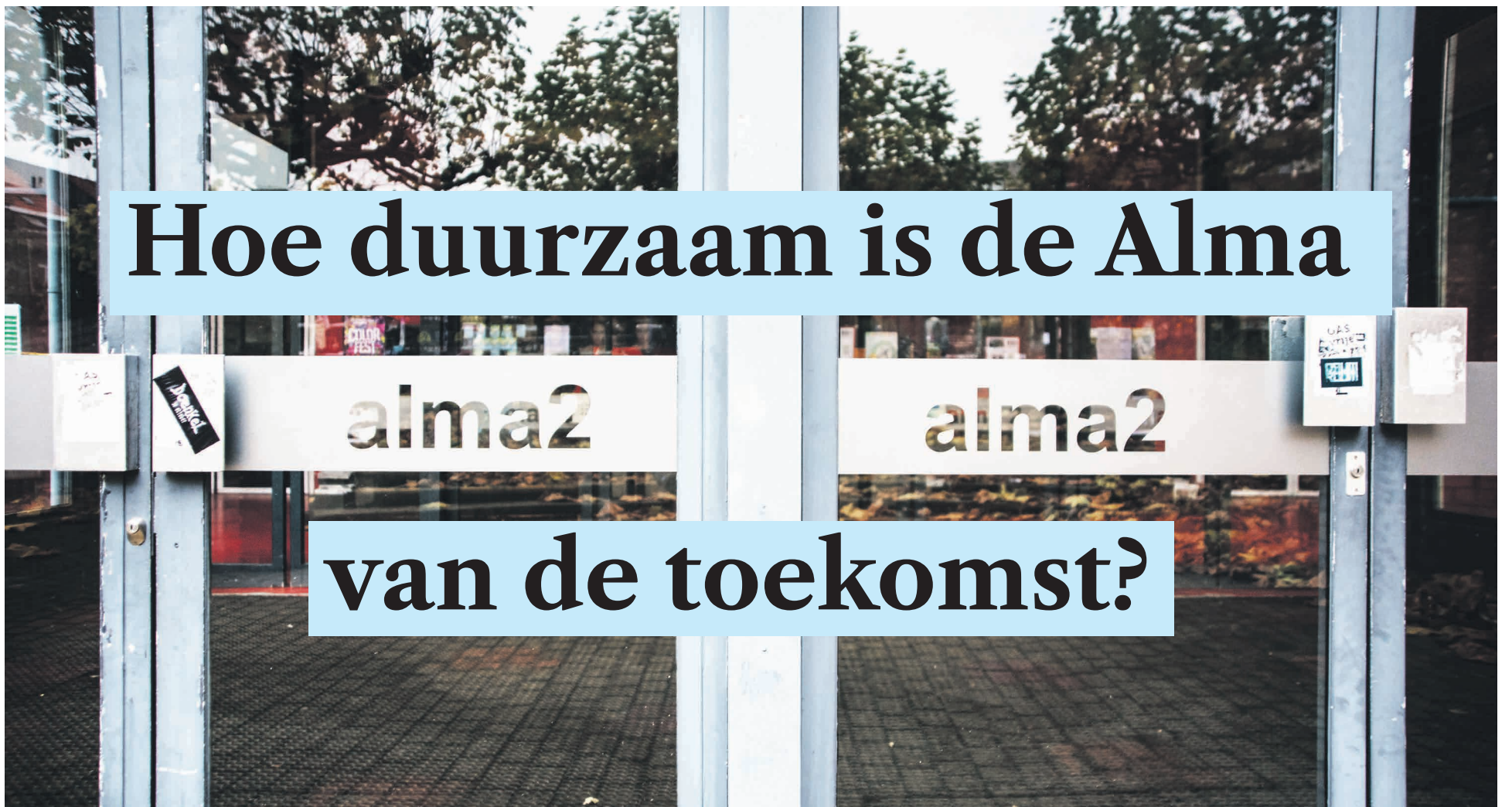
culturele rijkdom die Erasmusstudenten overal in Europa zo waarderen. Het Duits hoort bij het hoger onderwijs in Hannover zoals het Nederlands bij onze onderwijsinstellingen, en als student zou ik geen van beide willen missen.

Mijn pleidooi voor diversiteit betekent echter niet dat ik tegen een gedeeltelijk Engelstalig aanbod in de master, en zelfs in de laatste jaren van de bachelor ben. Ik ben voor, op voorwaarde dat een volledig Nederlandstalig opleiding een alternatief blijft voor elke student. Geen verplichte vakken in het Engels dus. Waarom is een tweetalig aanbod zinvol en aantrekkelijk voor zowel studenten als onderwijsinstellingen? Om te beginnen verbeteren studenten hun kennis van het Engels. Een Engelstalig vak vraagt meer inspanning, maar een student kan er intellectueel, cultureel en later ook professioneel de vruchten van plukken. Daarnaast komt met een andere taal, hoe subtiel ook, een ander vertoog. Zo kunnen in het vak nieuwe inhoudelijke klemtonen liggen. Als (geschiedenis)student kan het boeiend zijn daarmee kennis te maken.

Ook een instelling, faculteit of opleiding in Vlaanderen kan baat hebben bij een breder Engelstalig masteraanbod. Het aantrekken van internationale studenten kan tellen als argument. Zij vormen op hun beurt een verrijking voor onderwijs en onderzoek. Daarnaast gaan ook Vlaamse studenten tegenwoordig sneller op zoek naar Engelstalige masteropleidingen. Een aanbod in het Engels kan een reden zijn om toch aan de eigen universiteit te blijven.

We moeten het Nederlands en haar erfgoed beschermen. Maar als we kiezen voor een beperkt in plaats van een dominant Engelstalig aanbod, als de opleiding voorzichtig experimenteert en als ze ernstig rekening houdt met de evaluaties van haar eigen Nederlandstalige studenten, kan de oriëntering naar meer Engels een verrijking zijn. Net als de Europese Unie werkt het Erasmusproject niet zonder het engagement van haar deelnemers. Eenheid zonder verscheidenheid is arm en weinig interessant. Maar zonder engagement blijft er van eenheid misschien weinig over.

Elias Degruyter
(Gent)

Hoe duurzaam is de Alma

van de toekomst?

Duurzame soep trekt door Leuvense straten

In de week van 21 november trok de bakfiets van Love Leuven door de Leuvense straten om gratis duurzame soep uit te delen. Hoe kwam dit initiatief tot stand en hoe duurzaam is de Alma-soep nu echt?

Tekst Tim Van Roey
Beeld Bavo Nys

Twee weken geleden was in diverse Alma-restaurants duurzame soep gratis verkrijgbaar. Ook werd er in vier Leuvense straten 's avonds soep uitgedeeld. Deze campagne maakte deel uit van Love Leuven, een initiatief dat al sinds 2014 bestaat. Het is een samenwerking van de stad Leuven, de universiteit en de hogeschool UC Leuven-Limburg om Leuvenaars en studenten dichter bij elkaar te brengen. Dit academiejaar staat in het teken van duurzaamheid en het klimaatneutrale.

Vergeten groenten

De nadruk voor de warme wintersoep lag op vergeten groenten. Zo was er onder andere pastinaaksoep te krijgen. Ook kreeg elke straat bezoek van duurzaamheidsexperts, zoals het Green Office, het duurzaamheidspunt voor studenten en personeelsleden aan de universiteit. De soep werd gemaakt door studentenrestaurant Alma, dat voor deze gelegenheid samenwerkte met De Wikke, een duurzaam

tuinbouwproject aan de Abdij van 't Park in Heverlee.

Hoe zit het bij Alma?

Bij Alma denkt men na over duurzaamheid, althans zo stelt Daniël Lips, algemeen directeur van Alma: 'We hechten absoluut belang aan het duurzaamheid. Het is een thema dat *incontournable* is geworden en wij willen daarin meespelen. Zo vonden we de soepweek een prachtig idee: de groenten van De Wikke gecombineerd met milieuvriendelijk transport, de bakfiets.'

Ook buiten die ene week wordt er bij Alma op het duurzame gelet. 'Er is zeker aandacht, maar het gebeurt *step-by-step*. Zo kan je niet alleen soep eten in Alma en zijn *foodcorners*, maar zijn er ook soepronzen. Diensten van de KU Leuven kunnen soep bestellen om een gezamenlijk soepmoment te hebben. Zo willen we op termijn die soepronzen ook duurzamer maken door bijvoorbeeld met de bakfiets die soep te verdelen', aldus Lips.

Buiten de soep is het zeker de bedoeling om ook duurzamere voeding te gaan brengen. Dat is echter nog niet voor morgen. Alma wil alle mogelijkheden bespreken met studenten (zie *Veto 4308*). Zo vertelt Lips: 'Duurzamere producten zijn vaak ook duurder. We vervullen ook een sociale rol en zullen een balans moeten vinden tussen duurzame producten aanbieden en betaalbare prijzen.' Bij de duurzamere producten zou het accent liggen op vegetarische producten, gezonde voeding, minder suikers en vetten ...

Alma houdt goede contacten met het stadsbestuur. Zo is er regelmatig buurtoverleg met onder andere Alma 2, mensen uit de buurt en het rectoraat. Tijdens een van die ontmoetingen werd het ballonnetje opgelaten van de duurzame soepweek.

Toekomstmuziek

Voor de toekomst ziet Alma duurzaamheid als een continu project waarbij ze zichzelf steeds moeten verbeteren. Zo komen in februari de 40 Dagen Zonder Vlees er weer aan en dan zullen

'Duurzaamheid is incontournable geworden en wij willen daarin meespelen'

DANIËL LIPS
CEO VAN ALMA

duurzame, vegetarische en gezondere voeding in de kijker staan. Bij de vorige editie werden er dagelijks twee vegetarische maaltijden aangeboden in plaats van één. Het proefproject met de soep kan mogelijk uitgebreid worden in de toekomst. De evolutie naar volledige duurzaamheid zal zeer geleidelijk verlopen.

In het verleden waren al positieve evoluties te bemerken. Zo daalde van 2014 tot 2015 de hoeveelheid organisch afval van 125 naar 90 ton. Toen bleek ook dat duurzaamheidsinspanningen en financiële beperkingen vaak botsen. De toekomst zal uitwijzen of het ditmaal ook het geval is.

's Meiersstraat 5
016 22 44 38

Wij zoeken schrijvers, fotografen, lay-outers, eindredacteuren, cartoonisten, illustratoren, IT'ers, nalezers, videomakers ...

Interesse? Stuur een mailtje naar veto@veto.be, kom langs op onze redactie ('s Meiersstraat 5, eerste verdieping) of kom elke vrijdag om 16u naar onze open redactievergadering ('s Meiersstraat 5, benedenverdieping). Iedereen welkom, absoluut geen voorkennis of ervaring vereist!

BK Breakdance in STUK

Beeld Anneleen van Kuyck

Kok, gekruid met montageskills en punk

Loïc van Impe brengt met #Kotfood de Dagelijkse Kost voor studenten. In zijn kook filmpjes ontdek je originele, toegankelijke en snelle gerechtjes, gericht op de gemiddelde student on budget.

Tekst Tine Geunens
Beeld Sascha Van Stichel

Iedere maandag, dinsdag en woensdag kunnen we smullen van de recepten die Loïc Van Impe (@Loicfood) deelt op zijn facebookpagina. Wij gingen op bezoek in zijn montagestudio om te kijken hoe hij dit allemaal doet en om nog wat geheime receptjes te ontfutselen.

Hoe kwam je op het idee om kook filmpjes op te nemen voor studenten?

Loïc Van Impe: 'Tijdens mijn studies wou ik samen met mijn beste vriend, een cameraman, oefenen in monteren. We vonden onszelf niet grappig genoeg voor humoristische filmpjes, het is dus koken geworden. Met deze filmpjes hebben we nooit echt iets gedaan. Na mijn deelname aan *The Taste*, een kookwedstrijd op VTM, kreeg ik van mijn bazen de kans om verder te gaan met de filmpjes. Succesvol blijkbaar, want we zijn nu aan een tweede reeks bezig.'

De recepten die je maakt zijn heel gevarieerd, waar haal je je inspiratie vandaan?

'Deze zomer heb ik me een week lang aan het schrijven gezet. Ik haalde inspiratie uit de gerechten die studenten graag eten: pizza, lasagne, wraps ... Ieder gerecht moet voldoen aan de kotfoodstijl. Het moet dus snel klaar zijn, weinig kosten en weinig ingrediënten bevatten. Ik vind het ook belangrijk dat mijn 45 recepten in evenwicht zijn, soms eens wat vettig met veel vlees, dan eens een vegetarisch gerecht.'

'Voor humoristische filmpjes vonden we onszelf niet grappig genoeg, het is dus koken geworden'

Is er een kok naar wie je extra opkijkt?

'Mijn grootste voorbeeld is Jamie Oliver. Ik heb al zijn programma's tien keer gezien en al zijn boeken gelezen. Waarschijnlijk heb ik bij hem wat inspiratie gehaald. Niet dat ik een copycat wil zijn, maar onbewust neem je trekjes over. Jeroen (*Meus, red.*) ook, ik ben opgegroeid met Jeroen. Of je nu wil of niet, je doet dingen na. Je doet dingen die hij ook doet. Ik heb een jaar gemonteerd voor Sofie Dumont, dus daar heb ik ook heel veel van bijgeleerd.'

Je filmpjes verschijnen zowel in het Frans als in het Nederlands.

'Ik vind het heel belangrijk om de opnames in twee talen te doen. Ik ga niet zeggen dat ik chauvinistisch ben, maar ik hou wel heel veel van België en van de eenheid die het zou moeten hebben. Zelf ben ik Franstalig opgevoed maar ik heb altijd les gevolgd in het Nederlands. Ik maak de filmpjes zo dat de Franstalige en Nederlandstalige versies volledig identiek zijn.'

Kok wordt monteur

Je kookt duidelijk heel graag, maar toch koos je voor een andere studierichting. Hoe komt dat?

'Al sinds ik drie jaar was, wist ik wat ik wou worden: kok. Mijn familie heeft een traiteurzaak en ik schilderde aardappelen, sneed ajuinen ... Maar mijn moeder was daar resoluut tegen. Ze vond dat ik eerst een fatsoenlijk diploma moest halen. Maar wat ging ik dan studeren? Ik was veel met muziek bezig toen en zo besliste ik om geluidsman te worden. Ik dacht dat het RITCS daarvoor de geschikte school was, maar dat bleek niet zo te zijn. Het is namelijk een film- en televisieschool. Toch heb ik er de liefde voor het monteren gevonden en kijk, nu zit ik hier.'

Je zei zonet dat je met muziek bezig bent, speel je zelf dan ook?

'Ja, ik speel gitaar in een bandje. Hardrock, punk, wat roepen en onnozel doen. Het is nu wel heel wat minder sinds we allemaal werken. Vorig jaar hebben we ons afscheidsoptreden gegeven

'Een een-op-eenrelatie hebben met mijn volgers, dat is iets waar ik echt op hamer'

omdat we niet meer actief spelen. We proberen wel nog zo veel mogelijk te repeteren.'

Welke muziek zet je zelf het liefst op tijdens het koken?

'Ik ben een megagrote Foo Fighters-fan. Ik heb al hun platen, al hun optredens gezien. Heel, heel obsessief. Ik kan de hele dag naar Foo Fighters luisteren. Alle liedjes ken ik van buiten en ik kan ze ook allemaal spelen. Mijn liefde gaat heel ver.'

Social media junk

Je filmpjes worden op Facebook vaak bekeken. Vind je het belangrijk veel volgers te hebben?

'Vind ik dat belangrijk? Ik vind het vooral belangrijk dat de boodschap van kotfood naar voren komt. Dat koken geen lastige taak is, maar dat het ook snel en eenvoudig kan. Ik vind het ook belangrijk om alle berichten die ik krijg te beantwoorden. Als je actief bent op de sociale media moet je reactief kunnen zijn. Een een-op-eenrelatie hebben met mijn volgers, dat is iets waar ik echt op hamer. Ik kijk dus continu op mijn gsm, behalve als ik slaap.'

Wat zijn je verdere ambities op tv-gebied, droom je ervan Vlaanderens nieuwste tv-kok te worden?

'Momenteel heb ik die ambitie niet. De vraag is er wel al gekomen, maar zoiets moet op het juiste moment gebeuren. Als we denken dat het resultaat zal hebben, dan moeten we dat zeker doen. Als het niet het juiste moment is, dan misschien binnen twee of drie jaar. We zullen zien. Momenteel krijg ik de kans om mijn twee passies te combineren. Zolang dat blijft duren en het een beetje succes heeft, ben ik tevreden. Maar als mijn bazen morgen vinden dat ik genoeg heb kunnen spelen, dan is dat zo. Mij maakt dat niet uit.'

TAJINE MET KIP, AMANDELEN EN ABRIKOZEN

INGREDIËNTEN:

- 125gr kippendijen
- Gedroogde abrikozen
- Amandelen
- 8 kerstomaten
- Gember
- Koriander

ONMISBARE INGREDIËNTEN OP KOT:

- Peper
- Zout
- Ajuin
- Look
- Ras el Hanout

RECEPT:

1. Bak de kippendijen aan in hete olijfolie. Drie minuten bedekt langs elke kant.

2. Snijd een ajuin, een teen look, een stuk gember en gedroogde abrikozen in kleine stukken. Voeg toe in de pot.

3. Een handvol amandelen en acht kerstomaten gaan bij in de pot.

4. Kruid met Ras el Hanout, peper en zout.

5. Enjoy!

KU Leuven wil studenten meer doen bewegen

‘Doorbreek de zitmarathon’

Stasecretarissen, een bewegingscoach, sensibiliseringscampagnes. De KU Leuven wil haar studenten minder doen zitten en meer doen rechtstaan, want langdurig zitten geeft ernstige gezondheidsproblemen.

Tekst Arne Sonck
Beeld Kalina De Blauwe

Of het nu tijdens de les, tijdens het leren, of tijdens het gamen is: studenten zitten te veel. En zitten is het nieuwe roken. Voor langere tijd stilzitten heeft immers zeer negatieve gevolgen voor de gezondheid, of je daarnaast nu nog gaat sporten of niet. Daarom wil de KU Leuven inzetten op meer frequente beweging. ‘Doorbreek de zitmarathon’, klinkt het.

‘We willen studenten meegeven dat het onderbreken van al dat langdurige zitten zeer belangrijk is’, vertelt Rik Gosselink, vicerector Sport- en Studentenbeleid. ‘Dat gebeurt best zo vroeg mogelijk, aangezien de meeste studenten later ook in zit-jobs terecht zullen komen.’

Met ‘Uniefactief’ wil de universiteit die zitmarathon aanpakken. Het initiatief was aanvankelijk een campagne voor het personeel. Sensibilisering aan de hand van filmpjes, een bewegingscoach voor persoonlijke begeleiding en een specifiek bewegingsaanbod moesten de medewerkers van de KU Leuven van hun stoel krijgen. Nu wil de universiteit het initiatief ook uitbreiden naar studenten.

Hart- en vaatziekten

Professor Jan Seghers, hoofd van de onderzoeksgroep van Fysieke Activiteit, Sport en Gezondheid, geeft het gevaar van onvoldoende rechtstaan aan: ‘We moeten een onderscheid maken tussen te weinig bewegen en te veel zitten, dat zijn twee aparte zaken.’

‘In principe moeten wij als volwassene minstens een halfuur per dag bewegen aan matige intensiteit, met aan vijf kilometer per uur wandelen als minimale intensiteit. Maar daarnaast zien we dat wanneer je voor een bepaalde duur onafgebroken zit, vaak meer dan acht uur per dag, je ook een bepaald gezondheidsrisico loopt, volledig los van het feit dat je dat half uurtje hebt bewogen of niet.’

‘Beiden worden wel gelinkt met dezelfde gezondheidseffecten. Dat wil zeggen dat zowel te weinig lichaamsbeweging als langdurig zitten de kans om bijvoorbeeld diabetes en cardiovasculaire (hart- en vaatziekten, red.) ziektes te ontwikkelen verhoogt, en dat leidt

uiteeraard tot een verhoogd risico op vroegtijdig overlijden.’

Stasecretaris

‘Wanneer je langer dan een uur zit, zou je dus dat zitten regelmatig moeten onderbreken, door bijvoorbeeld even recht te staan of rond te wandelen’, besluit Seghers. Daarom stelt Seghers, net als enkele andere professoren in de faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen, tijdens de les ‘stasecretarissen’ aan.

Dit zijn studenten die het fiat krijgen om op willekeurige momenten tijdens de les recht te staan, om zo het signaal te geven dat het oké

‘Langdurig zitten verhoogd de kans op diabetes, hart- en vaatziekten, en daardoor ook op vroegtijdig overlijden’

JAN SEGHERS
HOOFD VAN DE ONDERZOEKSGROEP VAN FYSIEKE ACTIVITEITEN, SPORT EN GEZONDHEID

is om even de benen te strekken. Dat zonder meteen een pauze in te lassen.

Dit soort sta-momenten is ook waar de campagne van Uniefactief op wil inzetten. Tinne Vanhove van Uniefactief vertelt: ‘Tijdens de infomomenten voor professoren spoorden we hen al aan om dergelijke sta-momenten te voorzien. Daarnaast maakten we ook Powerpointslides die zulke momenten moeten inlassen.’

‘Begin volgend semester starten we ook met een sensibiliseringscampagne voor de studenten’, vervolgt Vanhove. ‘Daarnaast gaan we dynamische werkruimtes inrichten in bijvoorbeeld Agora. Hier kunnen studenten dan voor staande groepswerken of vergaderingen terecht. Er zal speciaal dynamisch meubilair komen, zoals statafeltjes en dynamische stoeltjes.’

Bewegingscoach

‘Ook hebben we, net als eerder voor het personeel, een bewegingscoach aangesteld die studenten met bewegingstekort, of studenten die tout court gewoon meer fysiek actief willen worden, moet begeleiden’, vervolgt Vanhove.

‘Studenten kunnen hiervoor zelf inschrijven door te mailen naar uniefactief@kuleuven.be. Als eerste stap geeft deze coach infosessies over hoe je je zit- en bewegingsgedrag kan verbeteren, wat de minimale zit-en bewegingsnorm is.’

‘Daarna kunnen studenten sessies volgen in kleine groepjes waarin ze bijvoorbeeld leren omgaan met een hartslagmeter, een loopinitiatie krijgen ... Na twaalf weken is er dan een afsluitend moment om te kijken of hun conditie verbeterd is. Met dit project zijn we eind oktober gestart en we zitten nu aan een veertigtal deelnemers.’

Ook Studentenraad KU Leuven was nauw betrokken bij het project: ‘Voor ons is het belangrijk dat elke student wordt aangesproken en dat het laagdrempelig blijft, ook op de campussen’, vertelt Nathalie De Beukelaer, sportmandataris bij Stura. ‘Het is heel belangrijk dat dit project meteen voor alle campussen wordt geïmplementeerd en niet start in Leuven met een ‘de rest zien we wel later.’

‘We zijn ook al bezig om op de campussen het verhaal verder te brengen om zo overal het langdurig zitten te doorbreken’, bevestigt vicerector Gosselink.

‘Het is belangrijk dat alle campussen meteen bij het project worden betrokken’

NATHALIE DE BEUKELAER
MANDATARIS SPORT BIJ STURA

LOFEHACK

Deze week: Geef spullen door aan je vrienden via bibkluisjes.

Kluisjes Koeriersdienst

Leende je ooit al eens een boek van een vriendin, dat je pas drie weken na haar examen kon teruggeven omdat jullie het allebei te druk hadden? Moet je dikwijls de sleutels van een lokaal doorgeven op ongoddelijke tijdstippen?

Dan hebben wij dé oplossing: in plaats van net die krappe vijf minuten tussen jouw filosofieles en haar celbiologie je nog naar een afspreekpunt te haasten, leg je gewoon het voorwerp dat je wilde doorgeven in een kluisje (met code) in een van de bibliotheken. Vervolgens sms je de code gewoon door en *voilà*, transactie geslaagd!

Enkele bibs waar dit kan: Centrale Bib, Arenberg, Kulakbib, PBIB, GBIB.

(Arne Sonck)

1 OP 16 STUDENTEN NEEMT 'LEERDRUGS'

Rilatine: hulp of stoornis?

De examens zijn in aantocht en paper-deadlines komen schrikbarend dichtbij. Sommigen grijpen naar de zware middelen. Rilatine, de 'blokdrug', blijkt een populair middelje om de concentratie te verbeteren.

Tekst Paul-Emmanuel Demeyere, Pjotr Hubin en Joost Delsard
Beeld Bart Heleven

Heel wat studenten nemen rilatine, een soort leerdrugs, terwijl ze daar niet voor gediagnosticeerd zijn. Dat de drug negatieve gezondheidsgevolgen met zich meebrengt, lijkt studenten niet tegen te houden. De drug kan echter het leren ook negatief beïnvloeden.

1 op 16 studenten

De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) organiseert, sinds 2005, een vierjaarlijks onderzoek naar middelengebruik bij studenten over heel Vlaanderen. De laatste bevraging dateert van 2013. Uit dat onderzoek blijkt dat ongeveer acht procent van de bevraagde studenten ooit eens een stimulerend middel gebruikt heeft. Volgens het onderzoek gebruiken mannen meer dan vrouwen. Zo gebruikte ongeveer zeven procent van de mannen dit ten opzichte van ongeveer drie procent vrouwen. Ook het éénmalig gebruik bij mannen ligt significant hoger dan bij vrouwen.

Nadien voerde de KU Leuven zelf een intern onderzoek naar het gebruik van rilatine en andere stimulerende middelen bij hun studenten. 'De cijfers voor Leuven zijn niet per se anders', stelt Maura Sisk, huisarts aan het Studentengezondheidscentrum. 'In Leuven gebruikt ongeveer zes procent van alle studenten stimulerende middelen.' Sisk stelt wel dat in dit cijfer ook diegenen zitten die rechtmatig deze medicijnen mogen nemen.

Daarnaast stelden de onderzoekers ook de vraag of studenten dit soort middelen gebruiken als 'leerpil'. 'En dan zien we dat bijna de helft van de studenten het niet gebruikt om een medische reden', aldus Sisk. 'We zien dat bijna de helft van deze studenten die medicijnen nemen zonder medische aandoening. En dat is de groep van studenten die af en toe naar een stimulerend middel grijpt om te studeren.'

Laatste hoop op concentratie

'Methylfenidaat behoort tot de familie van de amfetamines', vertelt Jan Tytgat, toxicoloog aan de KU Leuven. 'Bij een overdosis ga je een excitatie en een stimulatie hebben met het terugdrijven van het vermoeidheidsgevoel, en het geeft een betere concentratie.' Het is die verwachting van een verbeterd concentratievermogen dat zoveel studenten aanzet tot gebruik.

'Vorig jaar was ik al voltijds aan het werk en moest ik nog mijn thesis schrijven. Heel moeilijk te combineren dus', vertelt Liesbeth.* 'Toen hoorde ik van vrienden dat zij soms een pilletje nemen in de examens om zich zo goed mogelijk te kunnen focussen.' Liesbeth zag geen andere uitweg meer: 'Ik vond het moeilijk om elke keer in gang te geraken, moe van mijn werk. Dus misschien was het een soort

gemakkelijkheidsoplossing, want eigenlijk moet je dat wel kunnen, natuurlijk.' Foulon stelt dat rilatine vaak een laatste uitweg is. 'Er zijn echt wel studenten bij wie het minder goed gaat in de opleiding. Zij proberen uit een soort wanhoop om toch het hoofd boven water te houden', stelt zij.

Risico's

Toch is rilatinegebruik zonder de juiste diagnose geen goed idee, stelt Tytgat. Vooral bij een overdosis zijn er risico's. 'Daarbij zal vooral het hart te veel gestimuleerd worden. Je zal dus een hogere hartslag krijgen, een hogere bloeddruk en daarbij een hogere lichaamstemperatuur. In extreme gevallen kan dat leiden tot hartritmestoornissen.' Ook psychische problemen kunnen optreden bij ongecontroleerd gebruik. 'Je kan slaapproblemen krijgen. Ook bestaat er een risico op een angstig gevoel, dat is het gevolg van die amfetamine-achtige stoffen', stelt professor Tytgat.

Guido Van Hal, hoogleraar aan de Universiteit van Antwerpen en gespecialiseerd in sociale geneeskunde, werkte mee aan een onderzoek naar het rilatinegebruik bij geneeskunde-studenten in Vlaanderen en ziet inderdaad dat veel gebruikers ook

last hebben van bijwerkingen: '60 procent zegt dat ze er last van hebben. Bijna 30 procent zegt hartkloppingen te hebben, meer dan 25 procent heeft slaapproblemen.' Op die manier lijkt het gebruik van rilatine een averchts

effect te hebben en kan je zelfs slechter uit de examens komen.

Occasioneel gebruik is geen groot probleem, aldus Tytgat. 'Als je dat correct gedoseerd neemt voor enkele dagen valt dat nog mee.' Toch is volgens de professor voorzichtigheid geboden. 'Je moet met deze producten stoppen na een of twee weken. Anders kan je echt afhankelijk worden.'

'60 procent zegt last te hebben van bijwerkingen'

GUIDO VAN HAL
PROFESSOR AAN DE UNIVERSITEIT ANTWERPEN

Met of zonder voorschrift

Een grote meerderheid van de studenten krijgt rilatine via een voorschrift van zijn eigen arts of van het Studentengezondheidscentrum. Dat betekent niet dat er altijd een medische reden vooraf werd vastgesteld. 'Mijn dokter zei ook dat ik een concentratieprobleem had. Maar hij is niet bevoegd om daar een diagnose over te stellen', vertelt Marie.* Hoewel Marie niet gediagnosticeerd is met ADD of ADHD, kreeg zij van haar huisarts dus toch een voorschrift. Bijna een kwart van de studenten krijgt volgens het onderzoek de medicijnen op deze manier.

Toch geven medestudenten of familieleden wel eens rilatine door. Zo kreeg ook Liesbeth haar pilletjes: 'Mijn kleine broer heeft ADD. Toen mijn moeder wanhopig werd over mijn thesis, heeft ze mij een keer rilatine gegeven. Het was dus wel wat gecontroleerd. Mijn mama wist dat en wou ook niet dat ik het te veel deed.'

Alternatieven

Natalie Wirix, psychiater aan het Studentengezondheidscentrum, stelt dat er andere hulpmiddelen zijn dan rilatine. De vraag naar rilatine is vaak een teken van toenemende paniek bij studenten door problemen bij studieplanning. 'Dus voor die problematiek bieden wij eigenlijk ook trainingen over faalangst en uitstelgedrag aan', meldt Wirix. 'We

proberen studenten te richten op het therapeutische, niet op het medicamenteuze.'

Ook Foulon wil meer inzetten op therapie om het rilatinegebruik binnen de perken te houden. 'Ik denk dat we daar op een duurzamere manier studenten mee kunnen helpen.' Zij ziet hier een cruciale rol voor de studiebegeleiding die studenten sneller opsporen. Dat kan volgens Foulon zijn vruchten afwerpen: 'Op die manier kunnen we studenten op een duurzamere manier helpen, dan dat men individueel beslist wat medicatie uit te proberen.'

Lege doosjes

Soms is het gebruik van rilatine erg zichtbaar en worden er lege verpakkingen teruggevonden. 'We hebben inderdaad lege doosjes rilatine gevonden', vertelt Karlien Van Heuverswyn, stagecoördinator bij Farmaceutische Wetenschappen. Ook Veerle Foulon, vicedecaan onderwijs voor die faculteit, wordt met lege doosjes geconfronteerd. 'De laatste drie examenperiodes heeft men telkens één of meerdere doosjes gevonden en altijd in het mannentoilet ON1 (Gebouw onderwijs en navorsing 1, red.)'. Dat gebouw ligt centraal op Gasthuisberg en wordt dus zowel door studenten

'We proberen studenten te richten op het therapeutische, niet op het medicamenteuze'

NATALIE WIRIX
PSYCHIATER AAN HET STUDENTENGEZONDHEIDSCENTRUM

geneeskunde, farmacie en biomedische wetenschappen gebruikt.

Volgens Foulon worden de doosjes op verschillende plaatsen teruggevon-

den. 'Soms zijn die doosjes heel zichtbaar, aan de zeepdispenser, boven een vuilbak. Maar ook boven op de TL-lampen, boven op de spiegel.'

Van Heuverswyn stelt wel dat deze vonden niet heel frequent voorkomen. 'Ik denk dat het vooral tijdens de blokperiode gebeurt, maar niet op regelmatige basis.' Volgens Foulon valt de herkomst van de doosjes moeilijk te achterhalen. 'Altijd was het label verwijderd, waardoor het niet te zien is vanuit welke apotheek het komt.' Andere grote studiecentra, waaronder Agora en de bibliotheek van de Economische faculteit, zijn niet op de hoogte van deze geruchten.

*Liesbeth en Marie zijn gefingeerde namen

'Rilatine was eigenlijk een soort gemakelijkheidsoplossing'

LIESBETH
RILATINEGEBRUIKER

RECENSIE: VOETBAL OP HOGE HAKKEN

Frisse cocktail van hotdogs en genderbewustzijn

Theatergezelschap KOPERGIETERY spreekt met Voetbal op hoge hakken tot de verbeelding. Geen match en goals maar mannen op hakken die de draak steken met vooroordelen. Ook daar zijn ballen voor nodig.

Tekst Ianthe Soille en Ariana Degheselle
Persbeeld Phile Deprez

Het vuur in de barbecue staat rustig te knetteren en de geur van gebakken worstjes bedwelmt de zaal. Door twee mannen wordt gedanst, gebadmintond, gevochten en gezoend, of toch bijna. Ze trekken een nylonkous over hun hoofd en schminken elkaar tot matroesjkapop met vibrerende roze wangetjes en groene borstelige wenkbrauwen. Eén ding staat vast: acteurs en theatermakers Randi De Vlieghe en Jef Van Gestel zullen ons in *Voetbal op hoge hakken* een pittige en veelkleurige cocktail van dans, mime, dialoog en muziek serveren.

Die cocktail smaakt naar seksuele zelfontdekking, de blootstelling van vooroordelen en de vraag naar acceptatie. Het intieme plezier om in de huid van een vrouw te kruipen, is voor de twee vrienden een aftastend manoeuvre naar de grens tussen een onschuldig spel en de realiteit van het genderbewustzijn.

Hakken over de sloot

Net op het moment dat de grens tussen komedie en uitlachteater wel erg flou wordt, spelen de acteurs de reactie van het onwetende publiek goed uit. Op de muur verschijnt *'It is easy to laugh or hate'* en in een fractie van een seconde is het publiek stil. De ontuchtiging die de personages lijken te ervaren geven het stuk een nieuwe dimensie.

Die diepgang wordt echter niet doorgetrokken naar de volgende scène en het stuk valt al snel terug in een luchtige sfeer. De omslag van twee vrienden die in hun glitterende hakken over het podium paraderen naar een *dance-off* van een huilende halfnaakte oma en een gabber die nog groen ziet achter de oren komt wel erg abrupt over. Een duidelijke opbouw is er niet en de overgang tussen de verschillende scenario's bemoeilijkt de interpretatie.

Ook de vluchtige conclusie in de slotscène lijkt er eerder overhaast tussen gepraat om het publiek toch nog voor de zekerheid

'Niet alle flamingo's zijn janetten'

JEF VAN GESTEL

de essentie van dit stuk mee te geven. Het ontbreken van een concreet gevoel van tijd en ruimte doet de impact van die scène echter teniet. 'Homo zijn' wordt meerdere keren aangehaald en gerelativeerd, terwijl het impliciet hiervan net de kracht had kunnen uitmaken van deze voorstelling.

Spel van eerste klasse

Hoewel je als toeschouwer niet altijd door hebt wat er gaande is, valt het spektakel dat de heren opvoeren zeker te genieten. Beide acteurs schrikken er niet van terug om de vierde wand te doorbreken en te anticiperen op de reacties van het publiek. 'Da's leuk hé, zo'n *achtergrondmuziekske* daarbij.' Met een flinke dosis inleving en veel show brengen ze een aantal heel uiteenlopende personages, waardoor de lachspieren aan een serieuze

work-out onderworpen worden. En wil je die spieren eens iets anders laten doen, dan deelt het duo wel hotdogs uit.

Het is niet het doel van deze performance om medelijden op te wekken of om met de vinger te wijzen op moraliteit. Er wordt veel gelachen, maar dan om personages op het podium en niet met de doelgroep waar deze mee geassocieerd worden. Een heldere opbouw had de voorstelling minder fragmentarisch kunnen maken, maar als komedie over gevoelige thema's als homoseksualiteit en genderbewustzijn blijft deze show erg verfrissend. *Voetbal op hoge hakken* zegt 'durf te zijn wie je bent' zonder daarbij een gevoelige snaar te moeten raken of een vermanend vinger-tje op te steken. Met hun luchtige conversaties en karikatuurale dynamische danspasjes leggen De Vlieghe en Van Gestel de bal in jouw kamp, en scoren vervolgens, en dat op hakken.

Dansers en publiek slaan handen in elkaar

In de performance 'Mazing' van Vera Tussing stuurt het publiek de dansers aan. Een tactiele voorstelling over verbondenheid.

Tekst Simon De Smet
Persbeeld Joeri Thiry

Bij aanvang van de voorstelling wordt het publiek gevraagd om jassen aan de kant te hangen, schoenen uit te doen en plaats te nemen op de stoelen: stoelen, die zorgvuldig uitgezet zijn op een wit vlak in de vorm van een strakke rechthoek. Eenmaal gezeten, zegt het buikgevoel al snel dat *Mazing* geen doordeweekse voorstelling wordt en dat onze positie als toeschouwer, betrekkelijk dicht tegen de dansscène - als het er al niet op is - ook geen toevaligheid is.

May I touch you?

Dat buikgevoel zit er inderdaad niet naast. *Mazing* is een voorstelling die de verbondenheid tussen mensen in een digitale samenleving bevroegt. Hoe intens zijn onze persoonlijke contacten nog in een tijdsgewricht van netwerkevents en *Facebook likes*? Dat doet ze door het publiek rechtstreeks aan te spreken. Met het eenvoudige *'May I touch you?'* zoeken vijf dansers het lichamelijke contact op met de toeschouwers en geven hen een essentiële rol in de voorstelling.

Over de volledige scène ontrollen zich acties waarbij het publiek impulsen geeft aan de dansers, impulsen gaande van tegengewicht bieden tot dansers aantrekken en afstoten. Het creëert een situatie, met een sterk improvisatorisch karakter, die bepaalde 'macht' in handen van het publiek legt. De weigering van contact of miscommunicatie hebben een reële impact op het verloop van de dans. Impliciet legt Vera Tussing hier de afhankelijkheid van de dansers ten opzichte van het publiek bloot. Voelt die laatste zich niet verbonden, dan staan de dansers machteloos.

Tegelijk blijft het aspect participatie redelijk oppervlakkig. Als toeschouwer zit je met je neus op de dans en neem je deel wanneer ernaar gevraagd wordt, maar je wordt niet uit je comfort-

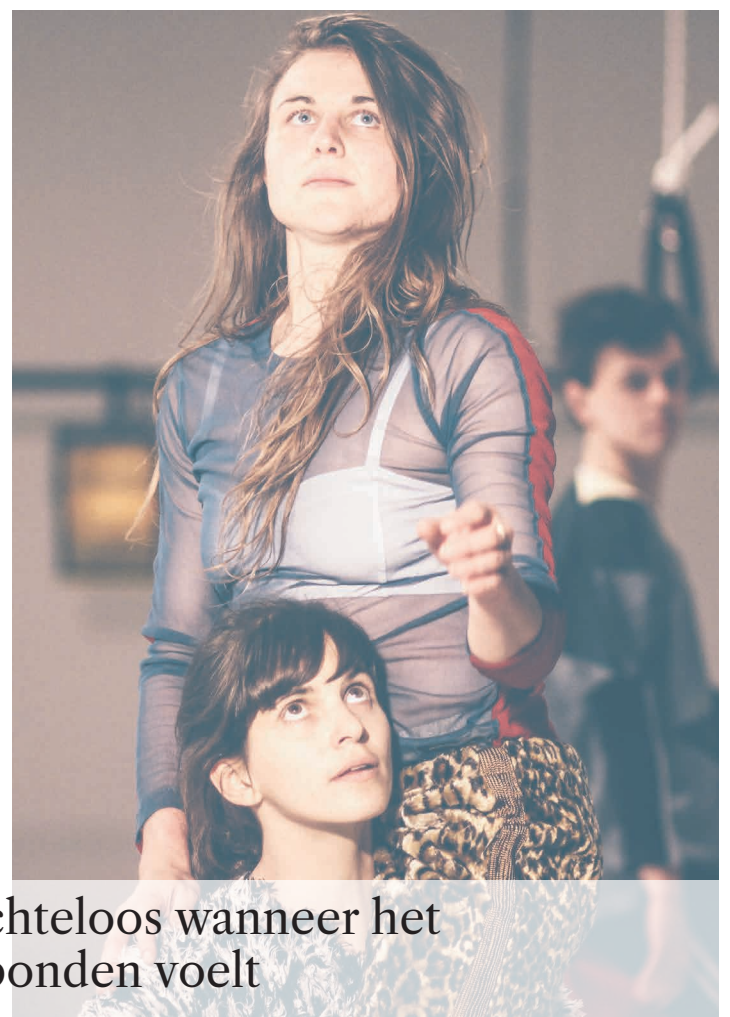
zone getrokken. Er zijn momenten in *Mazing* waarop je nog meer deel van het geheel wil zijn. Hoever is het publiek bereid om mee te gaan? Het spanningsveld rond die vraag wordt niet aangesneden, hoewel het een extra dimensie aan de voorstelling had kunnen geven.

Rave section

De *Rave section* is zo een concreet moment in de voorstelling waarop sommige toeschouwers zichtbaar de drang voelen om hun plaats te laten voor wat het is, en mee te dansen op de pompende beats die de zaal vullen. Het is een *Trainspotting*achtige dansscène die de saamenhorigheid van de underground clubcultuur naar boven brengt. Mensen zijn verenigd in hun persoonlijke beleving van dans en muziek, weg van alle besognes.

Met *Mazing* brengt Vera Tussing een dansperformance die het publiek van bij het begin op scherp stelt. Door een begrip als verbondenheid te bevroegen, plaatst de artieste ons voor een op het eerste zicht banale vraag: hoe zijn wij verbonden? Een vraag die ze ontleedt en uitpuurt tot de essentie: lichamen in contact. De virtuele vriendschappen voorbij, toont *Mazing* dat echt lichamen in contact de dichtste verbondenheid is die we kunnen ervaren. Een voorstelling die de wand tussen publiek en dansers sloop, maar daarin nog een stap verder mocht gaan.

RECENSIE: MAZING

De dansers staan machteloos wanneer het publiek zich niet verbonden voelt

'Mensen behandelen poëzie soms als een geheimcode voor proza'

Dubbelinterview:

Charles Ducal en Lotte Dodion

De liefde voor het gedicht hebben ze gemeen, al kiest de een voor leespoëzie buiten de spotlights en kruipt de ander liefst het podium op. Dichters Charles Ducal en Lotte Dodion met elkaar in gesprek.

Tekst Gilles Michiels en Hannah Debyser
Beeld Anneleen van Kuyck

Wanneer Frans Dumortier ons thuis ontvangt en we hem vragen of we nu zijn geboorte- of zijn schrijversnaam moeten gebruiken, valt de keuze op de tweede. Als Charles Ducal droeg Dumortier immers twee jaar lang de titel Dichter des Vaderlands, waaronder hij twaalf gedichten schreef over thema's die het land aanbelangen. Lotte Dodion is, net als kersvers Europees kampioen poetry slam Carmien Michels, dan weer het levende bewijs dat België over een talentvolle generatie podiumdichters beschikt. Dodion, die reeds finaleplaatsen verzamelde op het Belgisch en het Nederlands kampioenschap poetry slam, debuteerde dit jaar met de bundel *Kanonnenvlees*. Het liefst van al pendelt ze tussen poëtische taal en een uitgekende performance. 'Het is de combinatie die het doet. Als je alleen maar mooi zou praten, zou een jury die poëtischer ingesteld is, zeggen: ze kan het wel goed uitleggen, maar je prikt er zo door. Omgekeerd kunnen ze zeggen: het is een mooie tekst, maar die gewoon aflezen is te weinig. Die discussies kan ik omzeilen.'

Ducal: 'Maar doe jij dat dan graag, zo slammen? Ik zou sterven, denk ik.'

Dodion: 'Wel, ik zou sterven als het alleen improviseren was. Die freestyle rap battles: ik vind het ongelofelijk indrukwekkend dat je daar met een leeg hoofd durft te gaan staan. Dat hoeft ik niet te doen. Ik ken mijn teksten. Het heeft ook te maken met de aard van de dingen die je schrijft. Stel dat ik alleen maar natuurgedichten zou hebben, dan zou het moeilijk worden. Maar als je over menselijke emoties schrijft, kun je je tekst steeds met een bruggetje aan iets vasthangen. Dan moet je gewoon op het moment durven vertrouwen.'

Ducal: 'Dan heb je toch een rijk repertoire? Het moet toch vlug door je kop flitsen: neem ik nu dit of dat?'

Dodion: 'Je tekst hoeft niet 100% in te haken, maar het moet bij de mensen overkomen alsof je er op het moment zelf iets moois mee doet. Als je op voorhand al vastlegt welke gedichten je in welke volgorde leest, moet het al heel goed uitkomen dat dat als iets organisch overkomt.'

Tempelvrees

Hoe noodzakelijk zijn slammen en optreden voor de poëzie geworden?

Dodion: 'Ik denk niet dat slammen noodzakelijk is. Je moet als dichter overwegen welke vorm het best bij jou past. Wel zorgt het ervoor dat meer mensen met mijn poëzie in aanraking komen. De drempel naar poëzie, die nog voor veel mensen bestaat, verklein je met podia.'

Ducal: 'Vroeger hadden dichters een aura rond zich. Een dichter was in contact met de muzen, was heel verheven.'

Dodion: 'Dat is toch nog altijd zo, Charles?' (gelach)

Ducal: 'Dus in dat opzicht is het goed dat er met de slam poetry een vorm van poëzie is

opgekomen die de jonge mensen de moed geeft om te zeggen: 'Poëzie is er ook voor mij.' Dat is een vorm van democratisering: het omzeilt de stappen van eerst bij een tijdschrift te moeten inzenden om dan een bundeltje te publiceren, dan de kritiek af te wachten om uiteindelijk de tempel te mogen betreden.'

Charles, hoe ervaar jij het optreden?

Ducal: 'Ik denk dat alle poëzie oraal is. Poëzie is geboren uit het lied, het werkt alleen maar als er een zekere muzikale kwaliteit in zit. Mijn poëzie is leespoëzie, maar als ik ergens ga voorlezen zeggen de mensen vaak: 'Het voegt iets toe.'

Dodion: 'Ik balanceer graag op de grenszone tussen de twee. Het gevaar van voorlezen uit eigen, vaak al te hermetisch werk is dat mensen afknappen. Aan de andere kant knap ik zelf ook heel hard af als het te duidelijk is, te gemakkelijk is. Heel veel slammers zijn vaak te voorspelbaar.'

Ducal: 'Dichters ook. (lacht)'

Dodion: 'Dichters ook, heel zeker. Zelf vind ik het erg belangrijk om iets te vertellen waarvan het publiek misschien niet alles begrijpt, maar waarvan bepaalde zinnen en beelden blijven hangen die uitnodigen om het daarna op papier na te lezen.'

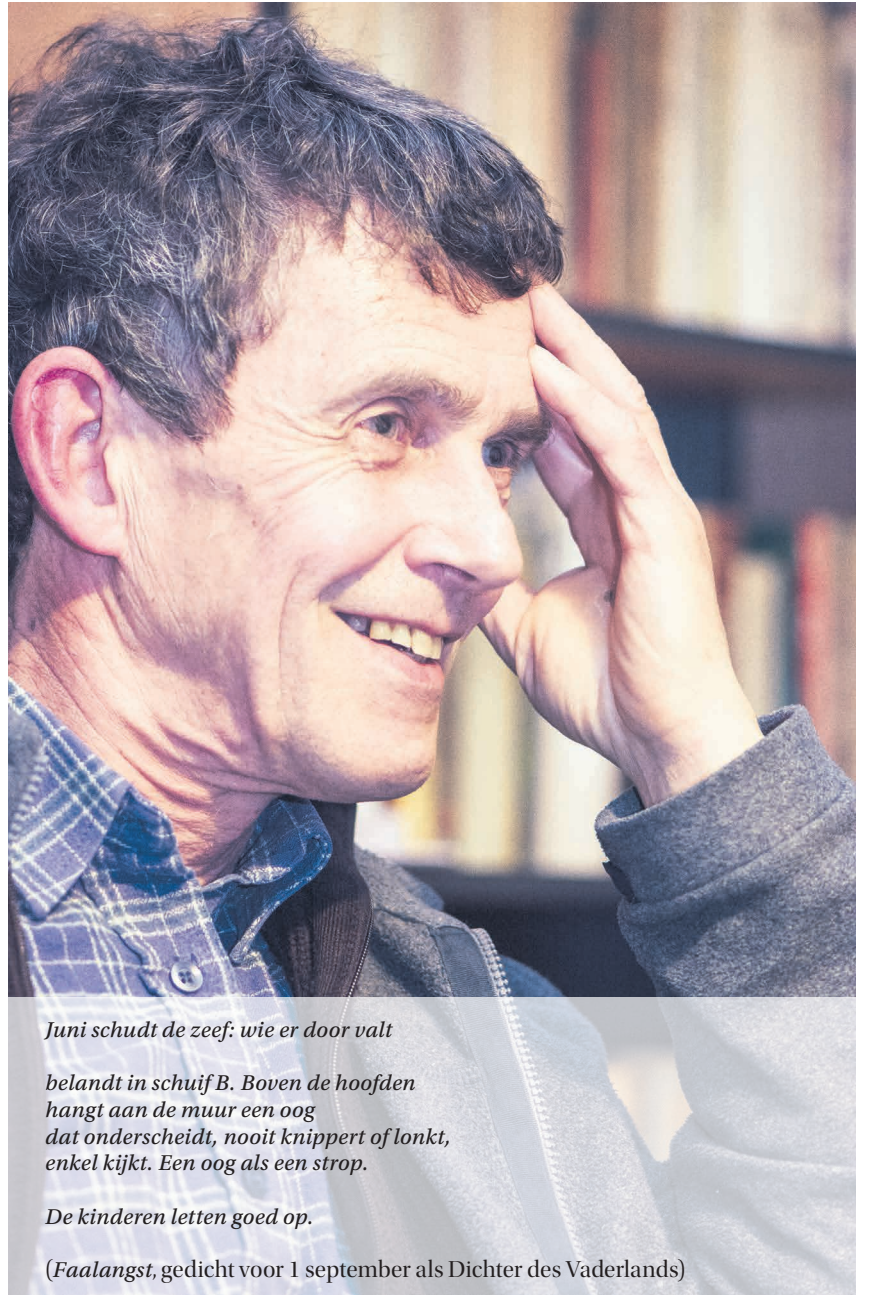
'Ik heb in de finale van het BK en NK Poetry Slam gestaan en toch zijn er mensen die zeggen dat ik geen slam poetry breng. Het EK is nochtans ook al gewonnen door iemand die heel verlegen haar blaadjes stond af te lezen op een podium. Veel mensen in het slamcircuit hebben het gevoel dat het richting rap en hiphop moet gaan. Ik wil wat tegenwicht bieden.'

Veel slammers hechten er toch nog belang aan om hun poëzie ergens vast te leggen, hetzij in een opname, hetzij in een bundel.

Dodion: 'Dat hangt er echt van af. Er zijn heel wat bekende slammers die bewust geen bundel maken, als middelvinger naar het klassieke literaire wereldje, maar ook omdat het hen de ruimte geeft om de hele tijd nieuwe literaire boodschappen te kunnen brengen zonder dat die worden vastgepind. Voor mij was een bundel altijd al een droom.'

Ducal: 'Ik vraag me ook af of er geen essentieel verschil is in het publiek. Als Leonard Nolens gedichten voorleest voor 400 mensen in de zaal, luisteren die eigenlijk in stilte, alsof ze er alleen zouden zitten. Is het niet zo bij poetry slam dat de performer het publiek als groep bewerkt? Het publiek reageert als één stem, in de vorm van applaus of gejoel.'

Dodion: 'De insteek van het publiek verschilt enorm tussen een literaire avond en een slam wedstrijd. Al is het maar door de locatie, die vaak een café of een jeugdhuis is, waar jongeren gaan om iets te drinken en een leuke avond te

Juni schudt de zee: wie er door valt

belandt in schuif B. Boven de hoofden hangt aan de muur een oog dat onderscheidt, nooit knippert of lonkt, enkel kijkt. Een oog als een strop.

De kinderen letten goed op.

(*Faalangst*, gedicht voor 1 september als Dichter des Vaderlands)

hebben en *by the way* ook enkele dichters zien. Het is veel actiever en interactiever.'

Ducal: 'Maar hoe gaat dat dan precies in zijn werk bij wedstrijden? Bepaalt het publiek wie wint?'

Dodion: 'Ja, door bijvoorbeeld de decibels van het applaus te meten. Het publiek heeft vaak de doorslaggevende rol.'

Poëziebordeel

Voor welk publiek schrijf jij dan, Charles?

Ducal: 'Het enige wat ik voor ogen heb, is dat wat ik schrijf een perfect taalbouwsel is. Er mag niets meer aan rammelen. Het moet mij het gevoel geven: dit staat er voorgoed. Mijn verzamelbundel is daar het bewijs van: alle gedichten die ik ooit heb gepubliceerd staan er in. Ik heb er slechts vijf tamelijk grondig herwerkt en verder enkel kleinigheden aangepast.'

'Als ik mijn gedichten voorlees, ervaar ik natuurlijk wel welke gedichten vlot overkomen bij het publiek en welke niet. Maar dat is geen ervaring waar ik naar streef. Ikzelf en veel collega's, wij hebben eigenlijk geen lezer voor ogen.'

Lotte, jij spreekt je publiek soms aan in een zogenaamd Poëziebordeel. Wat is dat precies?

Dodion: 'Het is een plek waar heel intiem aan woorden wordt gedaan. We zijn telkens met een groep van zes à acht schrijvers die eigen werk brengen. Wij dompelen ons voor de gelegenheid helemaal onder in een bepaalde sfeer. Mijn alter ego heet Felicity Fatale en is op de jaren 20 gebaseerd, een andere dichter is dan weer een vampierachtige Schotse. Bezoekers verkleden zich zelf ook vaak in een bepaalde stijl. Het lijkt misschien een onnozele verkleedpartij, maar net omdat al die details kloppen, gaan mensen in iets tijdloos op.'

'Als bezoeker ervaar je de luxe om nog eens een op een stil te staan bij een gedicht dat helemaal alleen voor jou bedoeld is. Het is niet zo dat iedereen uit de kleren gaat. (lacht) De naam 'poëziebordeel' slaat meer op de intieme ervaring van het woord in een kleine ruimte. Het maakt poëzie tastbaar en persoonlijk. Het is mij al vaak voorgevallen dat mensen bij een

bezoek zijn beginnen huilen. Dat toont voor mij aan dat het heel krachtig is, dat de identificatie veel sterker is. Het is meer dan een 'actje'. Wat ik daar te zeggen heb is wel cruciaal, het maakt deel uit van mijn dichterschap.'

Denken jullie nooit: nu wordt mijn poëzie te herkenbaar of te 'naakt' en moet ik er iets onherkenbaar van maken?

Ducal: 'Het klinkt misschien paradoxaal, maar je probeert iets wat heel persoonlijk is, zo uit te drukken dat het in zekere zin onpersoonlijk wordt: iets wat de lezer kan toepassen op zijn eigen leven.'

Dodion: 'Ik had altijd het gevoel dat ik moest schrijven, dat ik iets wou vertellen. Het is belangrijk dat het schrijven an sich iets authentiek is, want door het aannemen van een pose onderschat je je lezer: die heeft het echt wel door wanneer iemand zo schrijft.'

Ducal: 'Een goed woord daarvoor is 'urgentie'. Je ziet soms mensen die iets hebben geschreven wat geweldig aanslaat omdat er authenticiteit uit spreekt: het móest geschreven worden. Wanneer iemand dan het succes van dat eerste boek wil overdoen, vanuit een commerciële reden, werkt dat gewoon niet. De urgentie is weg.'

Hield je meer rekening met een publiek toen je als Dichter des Vaderlands schreef voor een hele natie?

Ducal: 'Wanneer je een gedicht maakt voor het begin van het schooljaar, wil je iets schrijven dat toegankelijk is. Aan de andere kant heb ik me als Dichter des Vaderlands nooit afgevraagd: wat willen ze eigenlijk dat ik zeg? Wanneer je dat doet, poseer je.'

'Het was voor mij vooral belangrijk om te weten dat ik zelf kon bepalen wanneer een gedicht af was, dat ik ook zelf mocht beslissen waarover het ging. Toen ik een gedicht schreef voor 1 mei, vertrok dat vanuit een emotie. De beelden van die stoere bonken, de arbeiders van Ford Genk, die huilden omdat ze hun werk kwijt waren: dat raakte me heel diep.'

Nu wil ik eiland zijn
Noord en Zuid en
los van jou van buitenaf
in hongersnood van dagen samen
zal ik weigeren te eten uit je hand
zal zakken zand in de bressen van ons lichaam leggen
laat maar overstromen

(Siamese Tweeling, uit de bundel *Kanonnenvlees*)

Ook jij bent sociaal geëngageerd, Lotte. Is dat een essentieel deel van je poëzie?

Dodion: 'Voor mij is engagement een must, mijn kunst moet iets te vertellen hebben. Het is niet zo dat die onderwerpen heel letterlijk in mijn gedichten terug te vinden zijn: ik heb enkele gedichten geschreven over de holocaust en er zijn een heleboel mensen die dat er helemaal niet uithalen.'

'Ik zou geen sonnet kunnen schrijven met louter natuurbeschrijvingen. Als ik naar een mooie zonsopgang kijk, neem ik daar een foto van, maar het inspireert me niet om er een gedicht over te schrijven. Ik denk dat mijn gedichten altijd vanuit een soort probleemstelling moeten vertrekken, een verwondering over dingen die me energie geeft om te schrijven. Ik ben heel blij dat ik dat kwijt kan in de poëzie, want anders was ik waarschijnlijk zo'n zeikerd geworden die haar mening op sociale media zou spuien. (lacht)'

Soorten van begrijpen

Poëzie wordt in het onderwijs vaak beperkt behandeld. Hoe kan dat anders?

Ducal: 'Ik denk wel dat het het recht is van schoolkinderen om hun literaire geschiedenis te kennen, dat zij in contact komen met de grote momenten in de poëzie. Je moet dat aanbrengen op zo'n manier dat je hen niet remt maar juist opent.'

'Ik begon de poëzielessen in het vijfde jaar wel eens met de leerlingen zes gedichten aan te bieden. Drie liefdesgedichten van Petrarca, Hans Andreus en Paul Snoek en drie liefdesgedichten die ik van het web plukte. Ik vroeg hen: selecteer nu jullie favoriete gedicht. Meer dan de helft kiest zo'n clichégedicht.'

'Dan mag je niet zeggen: hoe is het mogelijk? Als je dat doet, ben je ze kwijt voor de rest van het jaar. Je moet als leraar je meerwaarde aan hen aanbieden, niet op dictatoriale wijze, maar in dialoog. Hoeveel mensen hebben geen walging gekregen van poëzie, omdat ze tegen hun zin analyses hebben moeten slikken.'

Dodion: 'Een leraar is de cruciale factor hé. Het middelbaar is vaak de enige plek in iemands leven waarin poëzie naar boven komt en als je dat moment mist, heb je later enkel nog het cli-

ché van de geboortekaartjes, de doodsbrieven en af en toe de trouwgelofte. Ik vind het zonde dat poëzie voor veel mensen geen deel meer uitmaakt van het leven.'

Merk jij dat ook, Charles?

Ducal: 'Inderdaad, en initiatieven zoals Gedichtendag en Gedichtenweek dienen heel vaak als schaamlapje.'

Dodion: 'Er bestaan zoveel manieren om poëzie in het dagelijks leven in te bouwen. Op veel momenten zoeken wij troost en blijdschap door muziek op te zetten. Dat gebeurt zelden met tekst. Op de grote geritualiseerde gebeur-

'Het is diepmenselijk dat wij altijd alles willen begrijpen'

In de reeks 'Antipodium' brengt *Veto* schijnbare antipoden of tegenhangers in het culturele veld met elkaar in gesprek. Deze week: Charles Ducal en Lotte Dodion.

tenissen grijpen mensen naar poëzie, maar als je alleen op je kamer zit te janken niet.'

Ducal: 'Ik denk dat de graad van inspanning meespeelt. Je spreekt van janken hé. Soms heeft een mens geweldige zin om zich onder te dompelen in zelfmedelijden. Op zulke momenten wil je iets dat tot jou komt. Muziek kan je overspoelen. Een gedicht moet je steeds lezen, dat vraagt een zekere inspanning. Leonard Cohen kan zo'n nostalgische, weemoedige sfeer oproepen, dat je begint te janken, verrukt door je eigen zielenleed. Maar bij een gedicht heb ik nog nooit gejankt.'

Dodion: 'Ik heb wel al geweend door teksten. Maar zoals je zegt: janken is iets anders. Ontroering is geen zelfmedelijden.'

Heerst bij de mensen ook te veel het idee dat poëzie een puzzel is die samen gelegd moet worden, dat poëzie parafraseerbaar moet zijn?

Ducal: 'Ik denk dat dat klopt. Veel mensen behandelen poëzie alsof het een geheimcode voor proza is. Veel mensen zeggen: wij begrijpen dat niet en zij ervaren hun niet-begrijpen...'

Dodion: '...als een failliet of zo?'

Ducal: 'Naarmate poëzie afwijkt van de gewone omgangstaal, heeft men het er moeilijk mee. *Au fond* kun je poëzie als een afwijkende vorm van taal beschouwen. Naarmate je mensen verder helpt op de weg van die afwijking, gaan er meer deuren open in het huis van de poëzie, waar je honderden deuren hebt. Voor zij die alleen maar die parafraseerbare poëzie willen, blijft het bij één deurtje.'

Dodion: 'Maar het is wel een diepmenselijk iets dat wij altijd alles willen begrijpen. Het heeft mij ook een tijd gekost. Nu kan één klank of één beeld echter voldoende zijn om mijn gedachten in gang zetten. Ik kan prima van iets hermetisch genieten, juist omdat het mij de kans geeft om er iets van mezelf van te maken. Als ik dan weer troost zoek en een heel begrijpelijk gedicht sluit perfect aan bij hoe ik

me voel, dan is dat op dat moment ook goed. Je kiest telkens welke deur het beste uitkomt.'

Ducal: 'Eigenlijk praat jij over twee soorten van begrijpen, Lotte. Er is redelijk begrijpen: willen parafaseren is het verlangen om een hermetisch gedicht te herleiden tot een logische tekst. Als dat de bedoeling zou zijn, kon je de dichter terecht verwijten dat hij het moeilijker maakt dan nodig is. Maar er is ook associatief begrijpen: een gedicht roept een beeld in je op en uit dat beeld ontstaat misschien een ander beeld en die ketting van beelden hoeft geen logica te zijn, maar het werkt in op je verbeelding, je gevoel.'

Vragen mensen vaak over jullie poëzie: wat bedoel je daarmee?

Ducal: 'Ja. Dat is een onzinnige vraag hé? (Lotte lacht) De juiste vraag is: wat zegt het gedicht? En dat is nog iets anders dan: wat zie jij in het gedicht? Er zijn mensen die een gedicht lezen maar niet lezen wat er staat en beginnen te fantaseren. Dat is niet correct tegenover de dichter, die zoveel moeite doet om de juiste woorden de juiste plaats te geven.'

Dodion: 'Een gedicht kan veel betekenen, maar niet alles. Als het alles zou het betekenen, was het een wit blad. Er zijn contouren waarbinnen je je fantasie kan laten gelden, maar het kan niet iets helemaal anders zijn.'

Ducal: 'Het is raar dat leerlingen de neiging hebben om als er 'boom' staat te denken: het kan alles zijn, maar geen boom.'

Dodion: '(lacht) Soms maken ze het zelf ook te moeilijk hé. Het is grappig: ik heb vaak het gevoel dat mensen in hun reacties bang lijken van poëzie, omdat ze ervan uitgaan dat het altijd iets hoogdravends en hermetisch moet zijn. Mensen komen soms naar mij toe na een optreden en het eerste wat ze zeggen is: 'Sorry, ik ken niets van poëzie'. Ik vind het een gek idee dat je alleen maar een mening over poëzie zou mogen hebben als je een gediplomeerd analyticus bent.'

Colofon

Veto
's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel - 016 22 44 38
Fax - 016 22 01 03
veto@veto.be

veto.be
twitter.com/veto_be
instagram.com/veto_be
facebook.com/vetoleuven
snapchat: veto_be

Jaargang 43, nummer 10
Maandag 5 december 2016

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

HOOFDREDACTEUR

Simon 'Waarom ik Nora verkies boven Pjotr om mijn boekhouding in orde te brengen' Grymonprez

REDACTIESECRETARIS & V.U.
Brecht 'Kledingkeuze' Castel

REDACTIE

Martijn 'Waarom ik nog steeds de bus neem na jaren van marteling' Stoop, Anneleen 'Die om mijn ISO te verhogen' van Kuyck, Arne 'Waarom ik zo vaak Alma-soep drink' Sonck, Bavo 'Die om op buitenlandse stage te gaan' Nys, Naomi 'De keuze om de nieuwe cd van k3 van mijn nichtje te stelen om ze op mijn gsm te zetten.' Bonny, Simon 'Waarom ik soms naar skank luister' Thys, Eva 'Waarom we een NVA'er als hore hebben verkozen' Sevrin, Gilles 'De reden om mijn monstercock te verkleinen' Michiels

SCHRIJVERS

Paul-Emmanuel 'De reden om positief te zijn over Admiral Freebee' Demeyere, Nora 'waarom ik al 6 maanden lang ontstoken piercings houd' Sleiderink, Jan 'Het als jonge idealist verdedigen van Stalin' Costers, Simon 'Waarom ik er hipster uit zie' De Smet, Ariana 'Waarom ik naar Japan ben geweest' Degheselle, Tim 'Waarom ik urenlang 'dank memes' kan bekijken.' Van Roey, Jelske 'Waarom ik dezelfde achternaam heb als de directeur van de BBI' Antonissen, Pjotr 'Waarom ik heel soms

toch waarde hecht aan geld.' Hubin, Stef 'Waarom ik van Antwerpen hou' Van Aken, Tine 'Waarom ik naar Kontich ben geweest' Geunens, Joost 'Waarom ik liever Friends kijk dan aan mijn thesis werk' Delsard, Ianthe 'Waarom ik naar toneel ben gegaan' Soille, Hannah 'Waarom ik geen alcohol meer drink, maar er wel nog eet.' Debyser, Ana 'waarom ik ooit hoofdredacteur van De Wijzer ben geworden' van Liedekerke, Lien 'Waarom ik de nieuwe kardinaal ben gaan interviewen' De Proost

BEELD VOORPAGINA
Anneleen van Kuyck

FOTOGRAFEN

Kalina 'Waarom ik nooit vrijwillig in een spiegel kijk.' De Blauwe, Bart 'Waarom ik rilatine slik' Heleven, Anneleen van Kuyck, Ana van Liedekerke

TEKENAARS

Pjotr Hubin, Martijn Stoop

KU LEUGEN

Thomas 'Winters, Klaas' Van den Broeck

EINDREDACTIE

Tim Van Roey, Jan Costers, Simon Thys, Eva Sevrin, Brecht Castel, Arne Sonck, Gilles Michiels, Simon Grymonprez

VORMGEVING

Simon Grymonprez, Brecht Castel

ADVERTENTIES

Alfaset cvba - alfaset@loko.be
016 22 44 38w

DRUKKERIJ

Coldset Printing Partners (Groot-Bijgaarden)

OPLAGE

9.000 exemplaren

ISSN-NUMMER

0773-5162

ABONNEMENTEN

Wil jij elke week een Veto in de bus?
Mail dan je naam en adres naar brecht@veto.be en schrijf 11 euro over op BE22 0011 4801 9147.

MEEDOEN?

Redactievergaderingen vinden iedere vrijdag plaats om 16 uur en staan open voor iedereen. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, video, cartoons, IT, lay-out..., Welke keuze zou jij publiek niet willen verantwoorden?) zijn welkom op het redactieadres. Lezersbrieven kunnen tot vrijdag 14 uur, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres: veto@veto.be. De redactie behoudt zich het recht reacties in te korten of op het internet te publiceren.

Is jouw verzameling al compleet?

Inzameling en verkoop van tweedehands goederen
met een enorm en steeds wisselend aanbod!

IJzerenmolenstraat 10-12 • 3001 Heverlee

Diestsestraat 253 3000 • Leuven

016 26 09 21 • www.spit.be

de kringwinkel

SPIT

ALMA MENU

www.alma.be
f /almakuleuven
i @almakuleuven
t @almakuleuven

Alma 1,2,3 & Gasthuisberg

Ma

Aardappelsoep - Doperwtjessoep met kervel
Hamburger in vleessaus met witte kool in room
Gevulde paprika met geitenkaas en bruine rijst
Koniginnehapje
Rundsbrochette in provençaalse saus

Di

Courgettesoep - Tomatensoep
Kaaskroketten
Hongaarse goulash met groenterijst
Lasagne al forno
Steak in peperroomsaus met witloof

Wo

Kippenroomsoep - Linzensoep met vegetarische worst
Vleesbrood met broccolimit in champignonsaus
Pompoentaart met vergeten groenten
Koniginnehapje
Verse visfilet in witte wijnsaus met prei

Do

Broccoliroomsoep - Thaise kippensoep
Spaghetti bolognese - Spekreepjes in tijmsaus met wortelpuree
Vegetarische balletjes in mosterdsaus met romanescogroenten
Gepaneerde kipfilet met raapjes in Mornaysaus
Stoofvlees

Vr

Mulligatawny - Tomatengroentesoep
Luikse pens met savooikool en spekjes
Groenterisotto met quorn
Kalkoentournedos in jagersaus met boontjes
I Casarecci

dinsdagmiddag 6 december komt
de sint naar alle Alma's! Laat je
schoentje vullen met lekkers!

Al 15 jaar De goedkoopste
fuifzaal van Leuven

ALBATROS
F U I F Z A A L

Boek nu al voor
volgend academiejaar!

365 per avond, 260 euro tijdens het weekend of
voor kringen die aangesloten zijn bij LOKO,
of 180 euro voor een cantus

Bij elke vierde fuif van een vereniging binnen het zelfde academiejaar is de
huur van de zaal gratis. Dat geldt ook als je het vatenrecord breekt!

Centje bijverdienen?
wij zoeken steeds
avondverantwoordelijken.

Reservaties en inlichtingen: 016/22.31.09 of
albatros@loko.be
www.loko.be/albatros

KU LEUGEN

“Ontdek je leerstof, begin bij rilatine”

EXCLUSIEF: Veto vindt bedenker VTM programmatitels

Nieuwe pizza 'El Diablo' geen succes bij Innamorato

Veto test waterkwaliteit in stadspark

“Amai, dat smaakt naar meer”

— Hermes Sanctorum —

‘In het parlement is vandaag geen plaats voor een vrij debat’

Sinds zijn afscheid van Groen in september zetelt Hermes Sanctorum als onafhankelijke in het Vlaams Parlement. Veto sprak hem over politieke durf en het gebrek daaraan in de hedendaagse democratie.

Tekst Lien De Proost en Ana van Liedekerke
Beeld Ana van Liedekerke

Vlaams parlements lid Hermes Sanctorum studeerde bio-ingenieur in Brussel en zetelde van 2009 tot 2016 voor Groen in het Vlaams Parlement. In september besliste hij uit de partij te stappen naar aanleiding van het uitblijven van een verbod op onverdoofd slachten.

U bent in september uit uw partij getreden. Heeft die stap iets opgeleverd?

Hermes Sanctorum: ‘Ik kan niet ontkennen dat het een zekere impact heeft gehad. Een jaar geleden hadden de regeringspartijen met elkaar afgesproken om het debat rond onverdoofd slachten omwille van de complexiteit uit te stellen tot na de verkiezingen van 2019. Vandaag is de situatie helemaal anders. Zowel in het parlement als publiek zijn verschillende stappen ondernomen en er zijn engage-

menten om tegen maart of april een verbod te bewerkstelligen.’

‘Als je meer kennis hebt maar toch het gevoel dat je niets kan veranderen, dan krijg je frustratie, en terecht’

Met deze stap tekende u wel uw eigen politieke doodvonnis.

‘Voor mij persoonlijk is het inderdaad heel ingrijpend. Zonder politieke partij achter mij kan ik niet meer deelnemen aan verkiezingen. Maar daarvoor ben ik ook nooit in de politiek gestapt. Ik wil resultaat zien en verschil maken. Dierenwelzijn is een thema dat mij altijd heeft beroerd en het is de reden dat ik ooit met politiek ben begonnen. Onverdoofd slachten is een grootschalig georganiseerd dierenleed waar onze maatschappij al twintig jaar lang op zit te kijken en hevige debatten over voert,

maar waar niets effectief rond gebeurt. Dat is onverzoebaar voor mij.’

Hoe ziet u uw eigen toekomst?

‘Dat is nog één groot vraagteken. Overstappen naar een andere partij is zeker niet aan de orde. Ik heb nog een aantal jaar voor de boeg in het parlement, dus ik ga voorlopig gewoon door.’

Politieke durf

Voelt u een bepaalde misnoegdheid over het algemeen functioneren van de politiek?

‘Ik vind dat er een aantal kritieke punten zijn. De partijpolitiek is veel te dominant. De politieke partijen proberen hun parlementsleden enorm onder controle te houden. Dat heeft met een aantal zaken te maken. Er zijn veel politieke partijen. We zitten met coalities en er zijn veel verkiezingen na elkaar, zodat de partijen eigenlijk constant bezig zijn met de volgende verkiezingen.’

‘Daarnaast zijn de parlementsleden veel zichtbaarder geworden. Politieke partijen zijn bang voor uitschuiers en proberen daarom vat op hen te krijgen. Ik pleit voor meer vertrouwen in de parlementsleden. We leven in een parlementaire democratie en in principe zou daar dus het centrum van de macht moeten zijn. Er zou een vrij debat moeten kunnen plaatsvinden. Dat is vandaag de dag echt niet het geval.’

Er wordt veel gepraat maar weinig beslist. Is dat het grote probleem van de politiek: woorden en daden die niet gelijklopen?

‘Ja. Met onverdoofd slachten is dat het hele pijnpunt. Zodra iets gevoelig ligt, houdt iedereen zijn handen ervan af. Er worden af en toe wel eens persberichten of opiniestukken geschreven of een klein gesprekje gevoerd in het parlement, maar daar blijft het bij. Terwijl die gevoelige kwesties vaak de meest belangrijke en ingrijpende zaken zijn.’

‘Ik volg als parlements lid de wekelijkse beslissingen van de Vlaamse regering. Als

‘Als een rund onverdoofd gekeeld wordt, heeft die dezelfde pijnervaring als een mens. Elke reden die dat probeert te verbloemen is totaal naast de kwestie’

zwarte tijden zijn voor de democratie. Gelooft u er nog in?

‘Ik denk dat de overstap naar populisme en erg rechtse ideologieën te maken heeft met de kloof tussen burger en politiek. Mensen voelen aan dat politiek en politici een beetje in een crisissituatie zitten. Het feit dat belangengroepen grote druk zetten op politieke partijen, wordt heel zichtbaar. Mensen zien meer, maar hebben aan de andere kant het gevoel dat ze er weinig aan kunnen veranderen. Dat is de kloof. Als je meer kennis hebt, maar toch het gevoel dat je niets kan veranderen, dan krijg je frustratie, en terecht.’

Moet het oordeel van specialisten meer gewicht krijgen in politieke beslissingen?

‘Ja, er is een stukje waarheid en het is bijzonder jammer dat dat in de politiek niet altijd van tel is. Politiek draait rond een consensus van belangen. Je hebt steeds organisaties die er anders over denken en dan schuif je weg van de wetenschappelijke visie. Daardoor hebben we ook zoveel tijd verloren in de strijd tegen de klimaatverandering.’

‘Wetenschappelijk was het glashelder, maar intussen had je gigantische lobby's die er alles aan deden om de zaken te houden zoals ze waren. Dat begint nu pas sterk te veranderen, maar de vraag is of we het bolgewerkt krijgen. Een maximum van 1,5 graden Celsius stijgen tegen 2100, ik zie eerlijk gezegd niet hoe dat we dat moeten bereiken.’

Mens en dier

Een filosofische vraag: mens en dier, zijn die evenwaardig voor u?

‘Om te beginnen is de mens een dier. Ik ben daar nogal utilitaristisch in. Stel dat er een dier is dat een volledig gelijkaardige leefwereld heeft qua denken en gevoelens, qua complexiteit. Dan is het antwoord op je vraag ja. Ik ben geen speciesist (iemand die discrimineert tussen dieren op basis van hun diersoort, red.), maar er is natuurlijk een verschil tussen een slak en een mens. Een slak heeft een ontwikkeld brein, maar heeft niet dezelfde emotionele leefwereld als een mens.’

‘Voor zoogdieren zien we echter dat de beleving van pijn heel gelijkaardig en waarschijnlijk zelfs hetzelfde is aan die van mensen. Dat is waarom het onverdoofd slachten mij zo raakt. Als je een rund onverdoofd keelt, voelt die hetzelfde als wij. Met dat verschil dat wij waarschijnlijk na x-aantal seconden het bewustzijn verliezen omdat onze bloeddruk ineensstort, terwijl een rund zoveel bloed door het lijf heeft lopen dat het minutenlang een verschrikkelijke doodstrijd moet leveren. Elke reden die dat probeert te verbloemen, ook een religieuze, is wat mij betreft totaal naast de kwestie.’

Tot slot: wat mag Sinterklaas voor u meebrengen?

‘(lacht) Dat is de moeilijkste vraag van het hele interview. Een goed boek, denk ik. Ik ben een behoorlijke lezer, dus daarmee kun je me altijd plezier doen.’